

NOORETEGA

JA

TALLINNA NOORSOOTÖÖRADEDEL 2005. AASTAL

NOORED JA NOORTEGA: Tallinna noorsootöradadel 2005. aastal

Väljaandja:
MTÜ Tallinna Noorsootöötajate Ühendus "Linn Noortele"

Koostajad:
Lianne Ristikivi
Margit Metsäär
Ilona-Evelyn Rannala
Tiiu Kadak

Kujundus:
Mihkel Ronk

Tallinn 2006
Raamat on valminud Tallinna Spordi- ja Noorsooameti toetusel

Kaanepildil Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Krsitliku Ühingu noored

Hea lugeja,

Kui Sa oled selle raamatu juba kätte võtnud, siis soovitakse Sul see ka lõpuni läbi lugeda.

Soovitan sellepärast, et noored, kelle tegemistest see raamat räägib, on kõnealuse perioodi jooksul saanud korda palju erinevaid, huvitavaid ja häid tegusid. Usun, et nende tegude alge on noortes peituv positiivne tahe ning püüd muuta maailm paremaks, mitmekesisemaks ja ilusamaks elukohaks. Rõõmustagem selle üle, et need noored elavad ja rakendavad oma energiat just Tallinnas.

Mulle tundub, et nii mõnigi kord vajab noorte tegudesse süvenemine lisamotivatsiooni. Tänapäeva kiire elutempo juures tuleb osata leida aega, et vaadata endasse ja ka tulevikku. Enese tegemisi analüüsida on vast veidi lihtsam, noorema, alles areneva ja oma radu otsiva põlvkonna pürgimistesse sisseelamine ja nende mõistmine nõuab aga teatavat pühendumust. Peame meeles pidama, et võimalikud tulevased arenguteed peituvad just tänastes noortes. Järgnevatel lehekülgedel kõneks tulevate ettevõtmistega on noored näidanud oma hoolivat suhtumist ümbritsevasse, osutanud nii mõnigi kord ühiskonna valupunktile ja mis kõige tähtsam – pakkunud nende lahendamiseks välja oma viisid.

Hoolimata oma vanusest võime meie, lugejad, praegu näha noorte tänastes tegudes üksnes paremat tulevikku. Tee selleni valib aga igaüks neist ise.

Selle raamatu ilmumise puhul tahan ma südamest tänada ka noorte toetajaid – just Teie usaldus ja innustus on aidanud kaasa noorte mulluste ettevõtmiste teokssaamisele. Just Teie materiaalne ja moraalne tugi (viimane neist on teinekord tähtsamgi!) julgustab noori headele mõtetele ja tegudele. Loodan, et annate nooruse sõnumi edasi ka nendele, kes kipuvad ekslikult arvama, et noorus hukka läinud.

Parimat!

Jaak Raie
Tallinna Spordi- ja Noorsooameti juhataja
noor

“Rahvuse noorsugu on järelopõlve volitatud esindaja”
Benjamin Disraeli

Benjamin Disraeli pani selle suurepärase mõtte kirja 19. sajandil. Ometigi tundub see mõttelõng täna, kui me räägime noortest ning järelopõlvest, samavõrd oluline ja aktuaalne kui tol hetkel. On ju noorte kasvatamise näol tegemist ühe vastutusrikkama ülesandega, mis ühiskonna ees seisab. Tuues paralleele matemaatika ja joonestamisega, toob kõigest mõne kraadine nihe lähtepunktis kaasa väga olulise nihke ja erinevuse pikemas perspektiivis. Täna tehtu pääseb sageli mõjule alles mõnekümne aasta pärast ning just seetõttu on noorsootöö vastutusrikkas ja oluline – noortega tegelemine tähendab tegelemist tulevikuga.

Viimase mõtte pealt edasi arutledes tekib küsimus – juhul kui meie tänased tegemised kujundavad ja mõjutavad paljude noorte elu aastate pärast, kas noortel endil ei võiks ja isegi peaks olema õigus selles protsessis kaasa rääkida? Kas me tohime tulevikku kujundada ainult oma tänastest väärtustest ja vaatenurkadest lähtuvalt või peaks selles protsessis olema määrav sõnaõigus ka tuleviku volitatud esindajatel ehk noortel endil?

Usume, et noorte kaasamine erinevatesse tegevustesse, otsustamisprotsessidesse ja ettevõtmistesse loob väga head eeldused üksteise paremaks mõistmiseks, ühiseks koostööks ning helgemaks tulevikuks. Ühelt poolt annab partnerlus võimaluse arvestada tänaste noorte soovide ja mõtetega otsustamise juures. Teisalt saavad noored aga väärt kogemuse edaspidiseks eluks, võimaluse kaasa mõelda ja rääkida.

Tegemist on pikaajalise protsessiga, kus puudub lühiajaline mõõdupuu tulemuste hindamiseks ning ainus kriteerium saab olla vaid noor - Tallinna kodanik anno 2050. Seetõttu peamegi oluliseks, et otsuste kriteeriumideks ei oleks lühiajalised tulemused ning kaduvad nähtused. Pikaajalisi protsesse ei saa mõõta lühiajaliste mõõdikutega.

Meil on suur rõõm näha, et 2005. aastal korraldati Tallinnas noortele sedavõrd palju üritusi ja projekte, mille juures on paljuski lähtutud juba eelpool toodud olulistest põhimõtetest. Eriti hea meel on seejuures näha, kuivõrd palju toimub tegevusi otse noortelt noortele.

Kui me ka edaspidi tegutseme üheskoos kaasamise ja koostöö vaimus, arvestame tänaste noorte huvide, soovide ja arvamusega, siis saavad need noored tulevikus juba oma laste jaoks paremat linna luua.

Palju jõudu ja jaksu kõigile!

Lauri Elevant
Sten Rinne

MTÜ BGC Grupp

LINN NOORTELE

Noored on olnud läbi aegade kõige uuenduslikumate ideedega ühiskonnagrupp – on ju noorus inimese elu aktiivseim periood: kehaliselt ollakse teel kõrgpunkti või just jõudnud sinna, samal ajal toimub kõikvõimalike õpingute kaudu teadlikult suunatud vaimne areng, liigutakse mitmekesistes sotsiaalsetes ringkondades ning luuakse põnevaid suhteid. Sel ajal leiavad nad ise või korraldavad neile täiskasvanud väga põnevaid, atraktiivseid ja inimest kujundavaid ettevõtmisi. Käesolev ülevaade heidab pilgu 2005. aastal noortele suunatud mitteformaalsetele ettevõtmistele Tallinnas, eelkõige aga üritustele, mis on oma laiaulatusliku reklaamikampaania, osalejate rohkuse või erakordse idee tõttu linnarahvale enam silma jäänud. Kõne alla võetakse ka mõningaid üllaid eesmärke teeninud ja uuenduslikest ideedest kantud tegemisi, mis pole avalikkuse tähelepanu pälvinud. Olgu see väike ülevaade aknaks noorte maailma selle laial võimalusterohkel maastikul.

Raamat on valminud Tallinna Spordi- ja Noorsooameti ja MTÜ Tallinna Noorsootöötajate Ühendus "Linn Noortele" koostöös. Ühendus "Linn Noortele" koondab noorsootöö edendamiseks huvitatud isikuid ning püüab igati kaasa aidata noorsootöö arendamisele Tallinnas. Ühise nõu ja jõuga saavutatakse igal alal kindlasti rohkem kui igakuks omaette suuteline on. Tahame loota, et hea koostöö noorsootöömaastikul tagab selle valdkonna suutlikkuse käia noorte kiire elutempoga kaasas.

Soovides head seiklemist noorsootööradadel

MTÜ Tallinna Noorsootöötajate Ühendus "Linn Noortele" projektimeeskond

SISUKORD

JAAK RAIE TERVITUS - - - - -	3	NOORTE KAASAMINE - - - - -	17
MÕTE NOORTELT - - - - -	3	Karjäärikonverents "Sinu võimalused" - - - - -	17
LINN NOORTELE - - - - -	4	Konverents „Youth Link” - - - - -	17
SISUKORD - - - - -	4	Programm "Lapsed tänavalt ära" - - - - -	17
NOORSOOTÖÖ TALLINNAS - - - - -	5	Programm "Terve eesti laps" - - - - -	18
ÜLDINFO - - - - -	5	Interneti jututuba "Lapse mure" - - - - -	18
NOORTEKESKUSED - - - - -	6	Mentorlusprogramm - - - - -	18
ARENDUSTEGEVUS - - - - -	7	Tudengite kevad- ja sügispäevad - - - - -	18
LAAGRID - - - - -	9	Õpilasmalev - - - - -	18
Draamaõppesuunitlusega noortelaager "KutiMuti" - - - - -	9	Tallinna NNKÜ-NMKÜ heategevusprogramm - - - - -	19
Tallinna NNKÜ-NMKÜ keeleõppe noortelaager - - - - -	9	Tallinna NNKÜ-NMKÜ Noortekeskus - - - - -	19
RAHVUSVAHELISED LAAGRID - - - - -	10	NOORTE OSALUS - - - - -	20
NOORSOOPROJEKTID - - - - -	11	Eesti Õpilasomavalitsuste Liit - - - - -	20
LOOVUS - - - - -	12	Tallinna noorteühenduste koostööprojekt - - - - -	20
TEATER - - - - -	12	Tallinna Noortenõukogu - - - - -	20
"A-Teater" - - - - -	12	ALTERNATIIVNE TEGEVUS - - - - -	21
Loovkunifestival "Teenifest" - - - - -	12	SEIKLUS - - - - -	21
FILM - - - - -	12	Programm "Et suvi ei läheks luhta" - - - - -	21
Filmifestival "Just Film" - - - - -	12	Mäng "Geoscape" - - - - -	21
Projekt "Mina ja maailm" - - - - -	12	Spordiklubi "Keelutsoon" - - - - -	22
Koolinoorte filmifestival "Tähevärv" - - - - -	13	Seiklus-rogain "Libahundi jälg" - - - - -	22
MUUSIKA - - - - -	13	Pyladese sügismatk - - - - -	23
Loengusari "Subkultuurid aja kaleidoskoobis" - - - - -	13	EKSTREEM - - - - -	23
Projekt "TEN SING" - - - - -	13	Tänavaspordivõistlus "POP! Session" - - - - -	23
Festival "Advent Rock 2005" - - - - -	13	Pääsküla rulahall (Simpel Hall) - - - - -	24
Konkurss "NoorteBänd 2005" - - - - -	13	Trial'i klubi - - - - -	24
KUNST - - - - -	14	RAHVUSVAHELINE TEGEVUS - - - - -	25
Projekt "Kaasaegne surmatants" - - - - -	14	VÕRGUSTIKUD - - - - -	25
MOOD - - - - -	14	Noorte Hansa - - - - -	25
"Almari" moeteater - - - - -	14	Läänemere Linnade Liidu	
Moefestival "NE:ON – Noorte Enda Oma Nägu" - - - - -	14	noorte koostöövõrgustik - - - - -	25
Soengufestival "FöönX" - - - - -	14	Läänemere Riikide Subregionaalse Koostöö	
UUENDUSLIKUD IDEED - - - - -	14	Organisatsiooni noortepoliitika töögrupp - - - - -	26
Muinasvõitluse treening - - - - -	14	Euroopa Liidu Pealinnade Liidu koostöövõrgustik - - - - -	26
Noortekohvik - - - - -	15	RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ - - - - -	26
Noorteöö - - - - -	15	Rahvusvaheline praktikaprojekt - - - - -	27
Tantsufestivalid "Miniglitter" ja "Glitter" - - - - -	15	Rahvusvaheline treeningprojekt - - - - -	27
Kultuuriprojekt "Pow-Wow" - - - - -	15	Tallinna NNKÜ-NMKÜ ICCP programm - - - - -	28
Liikluskasvatuse võistlus "Vigurvänt" - - - - -	15	ALLIKAD - - - - -	29

NOORSOOTÖÖ TALLINNAS

ÜLDINFO

1. jaanuari 2005 seisuga oli Tallinnas kokku 99 754 seitsme kuni kahekümne kuue aastast noort (Statistikaamet, 2005), mis moodustab ligi 25% linna elanike koguarvust. Mida linna noored teevad, millest nad mõtlevad, mida soovivad ning kuidas ja millega on võimalik neid toetada – vastused neile küsimustele on linna noorsootöö arengu aluseks. Tallinna linna noorsootöö kontseptsiooni aluseks on

positiivne arusaam noorest kui oluliste ja arvestatavate vajaduste, huvide ning arvamustega isiksusest, kelle arengut soovitakse koostöös noore endaga toetada. Linna noorsootöö arengu võtmesõnaks on koostöö – seda nii linna noorsootöö valdkonnas tegutsevate ametkondade ja asutuste kui ka inimeste vahel. Tallinna noorsootöö korraldamisel osalejad on toodud joonisel.

2005. aastal valminud linna noorsootöö arengut suunava dokumendi “Tallinna noorsootöö arengusuunad 2006–2010” eelnõu lähtub noore arengu toetamise kontseptsioonist. See rõhutab teadmiste põhist, innovaatilist lähenemist ning kindlasti ka koostöö ja noorsootöö kui terviku väärtustamist linnas. Innovatsioonina nii noortepoliitikas kui ka noorsootöös (Eesti ja ka Tallinna mõistes) käsitle-

takse neid arengusuundi, mis rõhutavad noorte osalust, kaasatust, iseseisvust, mõistmist ja teavitamist, ning lähitud Euroopa Liidu noortepoliitika-alasest koostööst ja eelkõige Euroopa Komisjoni Valgest Raamatust “Uus hoog Euroopa noortele”.

Tallinna noorsootöö jaguneb mitmete erinevate Tallinna Linnavalitsuse ametite ja linnaosade vahel.

Tallinna Haridusamet, mis kujundab hariduspoliitika, sh huvihariduse valdkonda, tegi linnanoorte vaba aja sisustamiseks olulist tööd veel enne spetsiaalsete noorsootöö-alaste institutsioonide loomist. 2005. aastal tegutses Tallinnas 32 huvialakooli, neist 13 kuulus haridusameti haldusalasse. Õppetööst vabal ajal saavad noored osaleda ka erinevates huviringides, mis tegutsevad 78 üldhariduskooli juures. Kõige enam pakuvad koolid muusika-, tantsu-, kunsti-, spordi-, keele- ja arvutiringe. Lisaks on huvikoolides võimalik õppida pillimängu, laulmist, tegeleda kunsti ja käsitööga, harrastada looduse ja tehnikaga seotud. Huvihariduses ja -tegevustes osalemine võimaldab noortel omandada teadmisi valitud huvialal, saada osa heast seltskonnast ning haaravatest üritustest. Tallinna Haridusamet koordineerib samuti linna erinoorsootööd ning toetab oma haldusalasse jäävaid noorsootööga seonduvaid projekte.

Tallinna Spordi- ja Noorsooamet on linna noorsoopoliitika ja -töö eest hoolitsev institutsioon. Rahastatakse linna 4–19-aastaste laste ja noorte sporditegevust – 2005. aastal sai toetust 168 spordiklubi. Kõikidele toetatavate spordialadega tegelevatele lastele arvestati toetust võrdset ning esmakordselt tõusis toetus lapse või noore kohta 4000 kroonini aastas. Spordi- ja Noorsooameti vahendusel toetab Tallinn ka linna noorteühenduste tegevust, õpilasmalevat, noortelaagreid, noorsooprojekte ja -programme – käesolevas väljaandes keskendutaksegi põhiliselt nendele.

NOORTEKESKUSED

Tallinnas tegutses 2005. aastal 14 noortekeskust. Siinkohal toome lühikäsitluse nende peamisest tegevusvormidest. Noortekeskuste põnevamate üritustest ja projektidest tuleb juttu teiste noorteprojektide juures.

Tallinna Noorsootöö Keskus (endine Tallinna Avatud Noortekeskus)

Tallinna Noorsootöö Keskusel on üheksa osakonda: Keslinna, Kristiine, Lasnamäe, Mahtra, Männiku, Pääsküla ja Rahumäe noortekeskus. Lisaks nendele tegutsevad eraldi osakondadena Tallinna noorte infokeskus ning Tallinna ja Harjumaa noorte teabe- ja nõustamiskeskus (praegu remondis).

Tallinna Noorsootöö Keskust haldab Tallinna Spordi- ja Noorsooamet. Keskus koordineerib noorsootööd linnas, korraldab ülelinnalisi noorteüritusi ja osakondade kaudu ka piirkondlikku noorsootööd. Samuti korraldab see rahvusvahelisi noorsoovahetusi, viib ellu noorte ja noorteorganisatsioonide arengut toetavaid sihtprogramme, kirjastab ja levitab asutuse põhitegevusega seotud trüki- ja digitaalset materjali. Tallinna Noorsootöö Keskuse tegevuse põhieesmärk on noorte tallinlaste vaba aja sisustamine noorsootöö,

kultuuri-, spordi- ja huvitegevuse kaudu. Keskuse üheksa prioriteediks on noortele suunatud info kogumine ja edastamine.

Noortekeskused on piirkondlikud noorsootöö korraldamise keskused, mida võivad külastada kõik Tallinna noored. Keskustes on loodud võimalused suhtlemiseks, mängimiseks, noori huvitava informatsiooni hankimiseks, õppimiseks ning noorsootöötajatel igakülgse nõu ja abi saamiseks. Noortekeskused pakuvad erinevaid teenuseid: klubisid ja kursuseid, noorteüritusi, laenuvad spordivahendeid, viivad läbi noorteprojekte- ja programme, piirkondlikke laagreid jpm. Võrreldes 2004. aastaga kasvas noortekeskuste külastuste arv ligi 30%: 2005. aastal oli 80 tuhat külastust ning keskmine külastus kestis umbes kolm tundi. Peamiselt käivad keskustes poisid – 68% külastustest on nende. Kõige rohkem külastajaid on vanuserühmas 11–17 eluaastat.

Traditsiooniliselt viib Tallinna Noorsootöö Keskus läbi linnaväliseid laagreid 7–22 aastastele noortele. 2005. aastal oli kokku 17 laagrivahetust, kus osales kokku 567 last ja noort. Ülelinnaliste noorteüritustena korraldati 2005. aastal aprillis võistlus “DJ Numark”, veebruaris Tallinna noorte fotonäitus “Meie linn”, vastlapäev Nõmmel, septembris Tallinna päevad Haapsalus ja Paides, juunis Tallinna Vanalinnapäevade noorteprogramm, augustis Tallinna ja Harjumaa noorteaktiivide seminar “TAHAN” ja rahvusvahelise noortepäeva tähistamine 12. augustil (koostöös MTÜ-ga “Rampade Org”). Rahvusvahelises koostöös viidi ellu Helsingi–Tallinn–Riia–Bonn võrgustiku projekt COSMO ning tehti ühisüritusi Dalfordi linnaga. Noorsootöö arendamiseks on noortekeskustes läbi viidud küsitlusi noorte ootuste kohta, kaks korda aastas koostatud statistiline ülevaade noortekeskuste külastatavuse kohta ning osaletud Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse noortekeskuste uuringus. Noorsootöötajatele on pakutud võimalusi osaleda eriteemalistel koolitustel, nt noorsootööga seotud seadusandluse, esmaabi, meediaga suhtlemise ja noorsootöö kvaliteedi kohta.

Teabetöö. Tallinna kesklinnas asuv noorte infokeskus TANINFO pakub infoteenust 7–26-aastastele noortele, õpetajatele, lapsevanematele ja kõigile noortega tegelevatele inimestele. TANINFO põhiülesanne on noortele suunatud informatsiooni kogumine, süstematiseerimine ja levitamine. Töös lähtutakse Euroopa Noorte Teavitamise ja Nõustamise Agentuuri ERYICA põhimõtetest. TANINFO levitab teavet trükistena ja elektrooniliselt ning haldab Tallinna noorte infoportaali – www.taninfo.ee. Kodulehe kasutusstatistika järgi külastati seda 2005. aastal 297 920 korda. Infokeskuses on kokku 750 trükist õppimise, töötamise, vaba aja sisustamise, rahvusvaheliste õppimis- ja töövõimaluste, nõustamisteenuste, noorteühingute jpm kohta.

Selleks, et teave oleks võimalikult kättesaadav, korraldab TANINFO mitmesuguseid infoüritusi ning osaleb neil. Näiteks korraldas TANINFO 2005. aastal mitu temaatilist teabepäeva, sh “Suveks välismaale”, “Sinu võimalused”, “Noored ja töö”, “Õppima kutsekooli”, “Vabatahtlikuks Aafrikasse”. Tallinna noorte infokeskus koostab ja annab välja noortele suunatud infomaterjale. 2005. aastal anti välja kalender “Noorteüritused 2005. aastal Tallinna noortekeskustes”, teatmik “Noored ja töö”, “Tallinna noorte suvekalender 2005” ning “Eesti Päevalehe” vahelisa – “NOVAATA – Noorte Vaba Aeg Tallinnas 2005./2006. õppeaastal”.

TANINFO üheks oluliseks tegevussuunaks on tööalase teabe vahendamine noortele. Tihedad koostööd tehakse Ida-Harju ja Lääne-Harju Teabe- ja Nõustamiskeskusega, Eesti Noorsootöö Keskusega korraldatakse ühiselt noorsootöötajatele teabealaseid täiendkoolitusi. Koostöö laabub ka Helsingi Noorsooameti ja Helsingi noorte teabekeskusega "Kompassi".

Lisaks Tallinna Noorsootöö Keskuse piirkondlikele noortekeskustele tegutsevad noortekeskused vabaaja- või kultuurikeskuse struktuuriüksustena ka Haabersti, Pirita ja Mustamäe linnaosas. Kõigi Tallinna noortekeskuste vahel toimib hea ja sõbralik koostöö ning neil on ühine noortekaart, mida võib küsida kõigist noortekeskustest. Noortekaart annab õiguse kõikide Tallinna noortekeskuste külastamiseks ning keskuste ja nende koostööpartnerite teenuste kasutamiseks soodustingimustel.

Haabersti Avatud Noortekeskuses

Haabersti Avatud Noortekeskuses leidub tegevust noortele vanuses 7–26 eluaastat, kuid ka päris beebidele ning isegi küpsesse ikka jõudnud aktiivsetele inimestele. Noortekeskuses tegutsevad mitmed kunstiringid, loodussõprade ring, meisterdamise töötuba, nukuteatri ja näitestuudio ning ajakirjandusring. Seal saab õppida kitarimängu ja osaleda kergejõustikutreeningutel. Beebidele on mõeldud "Lapsepõlve Akadeemia". Pikkade traditsioonidega on Haaberstis võistlustantsu harrastamine.

Mustamäe Avatud Noortekeskus

Mustamäe Avatud Noortekeskus pakub noortele huvitavaid ja arendavaid vaba aja veetmise võimalusi. Noored saavad kasutada kööginurka, arvutiturka, jõusaali, treeninguteks mõeldud peeglisaali, kunstiklassi ja ruume, kus on võimalik mängida lauajalgpalli, lauatenist, erinevaid lauamänge, vaadata televiisorit, videofilme ja DVD-sid. Maja hoovis asub korvpalliplats, kus saab mängida ka muid pallimänge. Koolivaheaegadel viiakse läbi linnalaagrit, suviti ka töölaagrit. Noortekeskus on juba kolm aastat järjest olnud "Mustamäe Sügise" nädala ja noorte kultuurfestivali "Vägivaldala Noorus" kaaskorraldaja. Sügiseti korraldatakse Mustamäe koolide algklassidele seiklusrada, vastlapäeva tähistatakse kombekohaselt Nõmme suusahüppetorni juures. Detsembris sisustatakse tegevustega Mustamäe noortenädal.

Pirita Vaba Aja Keskus

Pirita Vaba Aja Keskuses saavad 7–26-aastased noored osaleda mitmesugustes ringides, noorteüritustel ja festivalidel.

Lisaks igapäevastele ajaveetmisvõimalustele korraldatakse kõikidel koolivaheaegadel laste ja noorte linnalaagrit. Korrapäraselt tegevust pakuvad samuti Kose ja Mähe Vaba Aja Keskus, kes korraldavad ka põnevaid üritusi.

ARENJUSTEGEVUS

Noorsootöö valdkonna arendamisel tehakse koostööd kolmanda sektori organisatsioonidega. Nii andis 2005. aastal MTÜ "Noorte AMG" Tallinna Spordi- ja Noorsooameti toetusel välja trükise "Tallinna linnas enim kasutatavad noorsootööalased mõisted". Väljaanne koondab ja seletab Tallinnas noorsootöö valdkonnas kasutatavad mõisted. Sõnastiku veebiversioon on jätkuvalt kättesaadav Tallinna Spordi- ja Noorsooameti koduleheküljel.

Noorte arvamuste ja huvid teadasaamise oluliseks viisiks on noorsoo-uuringud. Nii käivitati 2005. aastal MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival, turu-uuringufirma "Saar Poll" ja Tallinna Spordi- ja Noorsooameti koostöös uuring Tallinna 12–16-aastaste noorte kultuuritarbimise ja vaba aja veetmise eelistuste selgitamiseks. 2005. aastal alustati veel kahe uuringuga, need on keskendunud põhiliselt linnanoorte ühiskondliku aktiivsusele ja linna noorteühenduste tegevusele. Uuringute kulgemise ja tulemuste kohta saab teavet Tallinna Spordi- ja Noorsooametist.

"Tervise ABC tulevastele meistritele ja mitte ainult..." See laste ja noorte tervist edendav projekt püüab juurutada Eesti (sh Tallinna linna) 5–19-aastaste laste ja noorte seas aktiivset ja tervet eluviisi. Käsiraamat "Tervise ABC tulevastele meistritele ja mitte ainult..." on osa suuremast lastele ja noortele suunatud projektist "Spordime terviseks!", mille eesmärk on kahekordistada järgmise 10 aasta jooksul spordiharrastajate hulk. Praktilise sisuga "Tervise ABC..." koostasid TÜ spordiarstid ja see on mõeldud noortele kaasaegse aktiivse ja terve eluviisi käsiraamatuks. Raamatust leiavad kasulikke näpunäiteid lapse tervise edendamiseks ja esmaseks kehaliseks arendamiseks nii lapsevanemad kui ka lasteaiatöötajad ja kooliõpetajad. Raamat aitab laste- ja noorte spordiklubide treeneritel tõsta treeningprotsessi taset ja hoolealuste ohutust.

Tunnustamine, motiveerimine, koolitus

Lähtudes vajadusest pakkuda Tallinna lastele ja noortele kõrgekvaliteedilist tervistava ja arendava puhkuse teenust, korraldas Tallinna Spordi- ja Noorsooamet 2005. aasta kevadel kuus 4-päevalist (põhimaht 34 akadeemilist tundi) noortelaagrite kasvatajate koolituskursust. Koolitustel osales 159 Tallinna laste ja noortega tegelevat inimest, kes tegutsevad koolivaheaegadel korraldatavates noorte- ja projektlaagrites. Kursuse käigus käsitleti kolme peamist valdkonda – laagri turvalisust, noortelaagrite kasvatajale vajaminevad teadmised ning pedagoogikat.

Noorte ja noorsootööga tegelevate täiskasvanute tunnustamiseks ning motiveerimiseks korraldatakse ülelinnalist tunnustusauhindade konkursi "Suured teod Tallinna noortele ja Tallinna noorte suured teod".

Konkursi käigus otsitakse noortelt noortele või täiskasvanutelt noortele suunatud suuri tiguseid-teguseid (pange tähele sõnademängu!), mis oleksid uued ja arendavad.

Mullu esitati konkursile 23 nominenti ning see kulmineerus 6. detsembril auhindade üleandmisega Tallinna raekojas. Kategoorias “Suured teod Tallinna noortele” osutus võitjaks Estonian Business School, kes toetas MTÜ BGC Grupp noori 2005. aasta sügisel Tallinnas toimunud karjäärikonverentsi “Sinu võimalused 06” ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Kategoorias

“Tallinna noorte suured teod” osutus võitjaks noortegrupp “3 Tarka”, mille liikmed Kristjan Kuutok, Tanel Keskküla ja Margus Lellep võitsid 2005. aastal Eesti õpilasfirmade konkursi, esinesid ettekannetega noorteüritustel ja seminaridel ning olid Tallinna Noorsootöö Keskuse üritustesarja “Ettevõtja või ettevõetav” ning konkursi “Noorte Nokia” eestvedajad. Noormehed osalesid ka aktiivselt arengufondi “Junior Achievement” vilistlasorganisatsiooni töös ning “Töövarjupäeva” ettevalmistamisel.

Kategoorias “Tallinna noorte suured teod” sai “Väike-se teo” auhinna Kristo Nottoni projekt “Ole ise!”, Eesti Punase Risti Tallinna seltsi noorsooprojekt “Üheskoos” ning MTÜ “Rampade Org” loengusari “Subkultuurid aja kaleidoskoobis”. Kategoorias “Suured teod Tallinna noortele” leidsid ära märkimist noorteühingu N.O.V.A. liikluskasvatuse võistlus “Vigurivänt” ning MTÜ “Aktiivikeskus” ekstreemsportlik seiklus-rogain “Libahundi jälg”.

Järgmistel lehekülgedel saate lugeda eedamatest Tallinnas läbi viidud noorteüritustest, mida korraldasid kolmas sektor ja noortekeskused. Tallinna Spordi- ja Noorsooameti kaudu rahastati noorte- ja projektlagrite korraldamist koolivaheaegadel, samuti noorteprojekte ja -programme ning kaeti osaliselt Tallinnas tegutsevate noorteühingute majandamiskulusid. Noorteühingute tegevuse aktiviseerimiseks ja noorte ühiskondlikku ellu kaasamiseks anti 13 noorteühendusele nn aastatoetust.

LAAGRID

2005. aastal toetas amet suvise, sügise ja talvise koolivaheaja noortelaagrite korraldamist. Toetust eraldati 67 noortelaagri korraldajale 4383 Tallinna lapse ja noore organiseeritud puhkuse korraldamiseks väljaspool Tallinnat Eestimaa erinevates kaunites paikades. Kõik noortelaagrid, mis toetust said, olid erineva suunilusega – igaüks neist keskendus mingile konkreetsele teemale. Lisaks spordi- ja puhkelaagritele korraldati skaudi- ja gaidilaagreid, kultuuri-, loodus-, mere-, seiklusteemalisi ning erivajadustega ja probleemse käitumisega noorte laagreid.

info ning toimunud vahetuste kokkuvõtted pildis ja sõnas. Laagriprogrammi iseloomustava lõbusa ja vaheldusrikka koostegutsemise ning isetegevuse kaudu omandavad noored eluks vajalikke sotsiaalseid oskusi – iseseisvalt hakkama saamist, esinemisjulgust, koostöövalmidust, suhtlemist ja tervislikke elukombeid.

MIS?

DRAAMAÕPPESUUNITLUSEGA NOORTELAAGER "KUTIMUTI"

KES?

OÜ Bestring KML on alates 1996. aastast korraldanud Harju maakonnas Laulasmaal "KutiMuti" noortelaagrit, milles on kümne laagrisuve jooksul käinud koolivaheaega veetmas kaugelt üle nelja tuhande 7–19 aasta vanuse lapse ja noore.

KUIDAS?

Ehkki laagrisse on oodatud lapsed üle Eesti, pärineb linna läheduse ja mõnusa mereäärse asukoha tõttu umbes 85% osalejatest Tallinnast. Laagrid toimuvad ka sügisel, talvisel ja kevadisel koolivaheajal. "KutiMutis" sporditakse ja õpitakse laval esinemist. Spordialadest tegeldakse kergejõustiku, pallimängude, orienteerumise ja ujumisega. Eelkõige kuulub aga laagri igapäevaprogrammi mitmesuguste lavaoskuste ja -kunstide õppimine – kõnetehnika, liikumine ja kehakeel, miimika, pantomiim, tants ja laul. Teatrivahetuste lapsi käivad juhendamas tõelised professionaalid – näitlejad, lavapedagoogid, akadeemilised tantsu- ja lauluõpetajad. Igal suvel korraldatakse koostöös Eesti Orienteerumisliiduga üks vahetus orienteerumishuvilistele lastele. Arendatakse spetsiifilisemaid orienteerumisoskusi – kaardi lugemist ja joonistamist, kompassi kasutamist, asimuutliikumist, reljeefõpet. Viimase kahe aastaga on laagri kavas olulise koha saanud seikluskasvatus ja meeskonnatöö õppimine. Laagri tegemisi kajastab kodulehekül, kuhu pannakse üles lastele ja lapsevanematele oluline

MIS?

TALLINNA NNKÜ-NMKÜ KEELEÕPPE NOORTELAAGER

KES?

Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristliku Ühing korraldas keeleõppelaagreid nii eesti kui ka vene keelt kõnelevatele noortele ning suvelaagreid 7–15 aasta vanustele noortele. Keeleõppelaagrite kaudu toetati emakeelena vene keelt kõnelevate noorte integreerumist eesti ühiskonda. Vene noored õppisid laagritegevuste käigus eesti keeles suhtlema. Laagrivahetuse kestuseks oli 12 päeva – iga päev oli pühendatud eri teemale ning õpiti vastava teemaga seotud eestikeelseid sõnu ja väljendeid. Näiteks leidsid aset tervisepäev, Eesti päev, matkapäev, teatripäev, muusikapäev, spordipäev jmt.

KUIDAS?

Lisaks Tallinna Spordi- ja Noorsooametile toetavad noortelaagrite korraldamist ka Tallinna linnaosade valitsused ja noortekeskused. Kokku osales 2005. aastal linna- ja linnaväliste noortelaagrite tegevuses 9242 Tallinna last ja noort. Igapäevase ajaveetmise võimaluste kõrval korraldab Pirita Vaba Aja Keskus koolivaheajal lastele ja noortele linnalaagreid. Traditsioonilistena toimuvad 12–18-aastastele noortele suvisel koolivaheajal fotokunstilaager "Zuum" ja kunstilaager "Vabad käed". 7–12-aastastele noortele korraldati aga ajaloolise hõnguga "Kloostri-laager", merelaagreid, kus läbitakse ka Kalevi Purjespordikooli purjetamise alg-

kursus, ning multifilmilaager “Teeme ise multifilmi”, kus kõik lapsed saavad osaleda multifilmi tegemise protsessis idee tekkimisest kuni filmi esilinastuseni suurel kinolinal. Tallinna Noorsootöö Keskus korraldab traditsiooniliselt 7–22-aastaste noortele linnaväliseid laagreid. 2005. aastal oli kaheksa suvist laagrivahetust ning üheksa laagrivahetust muul ajal, seega kokku 17 laagrivahetust. Osalejaid oli kokku 567 (sh 214 suvel ja 353 muul ajal) ning ööbimisi kokku 4536 voodipäeva.

RAHVUSVAHELISED LAAGRID

Tallinna Linnavalitsuse ametid toetavad noorte osalemist rahvusvahelistes laagrites. Nii korraldab Tallinna Haridusamet igal aastal rahvusvahelisi noortelaagreid, millest 2005. aastal leidsid aset 9–14-aastaste Eesti, Läti, Leedu ja Soome noorte sekluslik suvelaager Lääne-Virumaal, keskkonnahuviliste gümnaasiuminoorte laager “Noored keskkonnauurijad” ning Kotka, Riia ja Tallinna noorte videolaager (mõlemad Lätis), noorte maalikunsti suvekool “Koos Euroopasse” Ungaris ning Müncheni, Riia, Pori ja Tallinna noorte fotohuviliste kohtumine “Suvepäev Tallinnas”.

Juba kolmandat aastat toimusid Tallinna Spordi- ja Noorsooameti toetusel Tallinna ja Peterburi noorte vahetuslaagrid: 90 Tallinna noort viibisid suvisel, sügisel ja talvisel koolivaheajal noortelaagris Peterburis ning 90 Peterburi noort veetsid oma puhkuse Eestis Venevere Puhkekülas, Türisalu Puhkekeskuses ja Tallinnas.

Linnaasutusena korraldas Tallinna Noorsootöö Keskus 2005. aasta suvel kuue 13–16 aasta vanuse noore osalemise Soomes Kotka lähedal toimunud traditsioonilises Hansalinnade noorte telklaagris (kokku oli seal 150 noort).

Tallinna Spordi- ja Noorsooameti toetusel on rahvusvahelistes noortelaagrites osalemist korraldanud MTÜ “Nõmme Kaks Tuhat” (suvise, sügisese ja talvise koolivaheaja noortelaagrid erinevates Soome paikkondades) ning MTÜ Merivälja Aedlinna Selts (juba neljandat aastat toimus noortelaager Krimmis Beregovoje külas).

NOORSOOPROJEKTID

Mullu toetati 118 noorsooprojekti, millest 82 olid noortele suunatud ja 36 noorte omaalgatuslikud projektid (suunatud noortelt noortele). Selliselt on erinevate projektide vahendusel toetatud noorte omaalgatust, aidatud kaasa nende vaba aja sisustamisele ja mitteformaalsele õppele, edendatud noorsootööd nii kohalikul kui rahvusvahelisel tasandil. 2005. aastal oodati noorte huvidest ja vajadusest lähtuvaid jätkusuutlikke projekte järgmistes valdkondades:

1. Noorte omaalgatus

- 1.1. Noorte muusikaalased projektid
- 1.2. Teatriprojektid jm noorte loominguiline tegevus
- 1.3. Noored ja Tallinn: kodulinna tundmine ja väärustamine
- 1.4. Ideeprojektid

2. Alternatiivsete ja uuenduslike töömeetodite kasutamine noorsootöös (ekstreemtegevused, seikluspäädagoogilised projektid, sh militaarpädagoogilised, multimeediaalased jm projektid)

3. Kõigi Tallinna noorte kaasamisele orienteeritud projektid

- 3.1. Puudest tingitud erivajadustega noorte kaasamine
- 3.2. Riskikäitumisega noorte kaasamine
- 3.3. Muukeelsete noorte kaasamine

4. Noorsoouuringud

5. Tallinna noorte esindatus üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Noorsootöö ühtemoodi mõistmiseks on vajalik omavahel üheselt mõista kasutatavate terminite tähendust. Seega on siinkohal

LOOVUS (sh omaalgatus) on isiksuse omaduste kogum, mis annab eeldused leida uusi lahendusi ja saavutada algupäraseid tulemusi mistahes inimtegevuse valdkonnas. Loovus hõlmab laiemalt kahte komponenti: a) loomist kui tegevust ja b) loomingut kui loomistöö tulemust (uudne idee, toode, kunstiteos jm).

NOORTE KAASAMINE on noortega ja noortele töötavate institutsioonide tegevus, mis võimaldab noortel ja nende esindajatel kaasa rääkida neid puudutavate otsuste tegemisel ning noori paremini rakendada ja aktiveerida.

NOORTE OSALUS on noorte inimeste aktiivne või passiivne sekkumine ühiskonna protsessidesse, nende mõju ühiskonnas vastuvõetavatele otsustele (osalemine valimistel), mitmekesiste võimaluste ja motivatsiooni loomine noorte aktiivseks ja passiivseks osaluseks ühiskonnas. Noorte osaluse eeltingimuseks on noorte teavitatus. Noorte osalus on noortega konsulteerimise tagamine ja nende suurem kaasamine neid ja nende elu puudutavate otsuste langetamise protsessi.

LOOVUS

TEATER

MIS?

“A-TEATER”

KES?

Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristliku Ühing on 2004. aastast korraldanud noorte teatriprojekti “A-Teater”. Mullu viis “A-Teater” läbi üle-eestilise suvise teatrituuri, milles osalenud näitlejad olid amatöörid ja lavastajad professionaalid.

KUIDAS?

Teatrituuri osales viis linna – Pärnu, Rakvere, Tallinn, Viljandi ja Narva. Igast linnast valiti etenduste tarvis välja kolm noort inimest. Näitlejate väljavalimise järel toimusid proovisessioonid, mil kõik osalejad sõitsid kokku ühte linna. Proovide lõppedes algas teatrituur. Mainitud viie linna teatrites etendati lavastust “Miski ei kinnistu täiuslikumalt”, mille lavastajad olid kokku pannud projektis osalevate noorte arvamuste ja kogemuste põhjal. “A-Teatri” põhieesmärgiks oli populariseerida kunsti, eeskätt teatrikunsti harrastamist.

MIS?

LOOVKUNSTIFESTIVAL “TEENINFEST”

KES?

2005. aastal leidis juba kolmandat korda aset MTÜ “Aktiivikeskus” korraldatud teismeliste loovkunstifestival, mis pakkus noortele loomisrõõmu ja naudingut ühisest tegevusest.

KUIDAS?

Igasugune sotsiaalne muutus saab alguse üksikinimeste individuaalsetest muutusest. Isiksuse areng kulgeb kõige paremini loovates tegevustes isiklike kogemuste kaudu. Nii olid festivali tegevused seotud teatriga selle kõikides vormides, kus omavahel olid kombineeritud tants, laul ja teatrikunst. Noored õppisid kutseliste juhendajate kää all sõnateatrit, lavakõnet, lavalist liikumist jms. Züriis ja

õpitubades osalesid Eesti Draamateatri tuntud näitlejad, teiste hulgas näiteks Merle Palmiste, Aleksander Eelmaa ja Rasmus Kaljupär.

FILM

MIS?

FILMIFESTIVAL “JUST FILM”

KES?

MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival korraldas juba viiendat aastat järjest oma festivali raames ka laste- ja noortefilmide festivali “Just Film”.

KUIDAS?

Selle eesmärgiks on pakkuda nooremale publikule mõeldud kogu maailmast pärit kvaliteetset, professionaalset ja kultuuriliselt kõrgetasemelist filmitoodangut, millel on lisaks kultuurilisele ka hariduslik ja sotsiaalne väärtus. Festivali raames linastunud filmid kajastasid laste ja noorte jaoks aktuaalseid väärtusi ja probleeme, näiteks puberteedia identiteedikriisi ja eneseotsinguid, perekonda ja lapsepõlvesõpru, suhteid, kooliprobleeme jne. Festivali populaarsust noorte filmihuviliste seas tõestab selle järjest kasvav külastatavus. 2005 linastus festivalil 30 noortefilmi, mida käis vaatamas ligi 2000 inimest.

Kuna üheski kinos pole võimalik Hollywoodi toodangu peavoolu kõrval näidata sellisel hulgal lastele ja noortele mõeldud väärtfilme, on “Just Film” Eestis ainulaadne filmifestival.

MIS?

PROJEKT “MINA JA MAAILM”

KES?

MTÜ Katleri Lastekaitsekeskus viis kogu aasta jooksul läbi noorte vaba aja sisustamisele ja mitteformaalsele õppele keskendunud projekti “Mina ja maailm” üritusi.

KUIDAS?

Programm oli suunatud 14–18-aastastele riskigruppi kuuluvatele Tallinna noortele ning püüdis pakkuda neile filmi tegemise võimalusi ning isiksust arendavaid, loovaid ja loomingulisi vaba aja veetmise viise. Aasta jooksul kohtuti

iga nädal 1-2 korda, käidi väljasõitudel, külastati kino ning suvel toimus Hiiumaal pikem matk ja laager. Lisaks projekti raames toimunud kohtumistele korraldasid ka noored ise grupikohtumisi väljaspool keskust. Kätt prooviti mitmetes erinevates filmižanrites muusikavideost mängufilmini. Lai ja mitmekesine valdkond võimaldas igal noorel leida omale sobiv roll – mõnele sobis paremini kaamera ees näitlemine, teisele kaameratagune töö. Nii olid hõivatud kõik projektis osalejad ning meeskond hakkas suurepäraselt toimima. Noored ise hindasid projekti tegevusi väga huvitavaks.

MIS?

KOOLINOORTE FILMIFESTIVAL "TÄHEVÄRAV"

KES?

12. novembril korraldas Pirita Vaba Aja Keskus esmakordselt koolinoorte filmifestivali "Tähevärav", millele olid oodatud kõik Eesti koolinoored alates 12. eluaastast.

KUIDAS?

Noorte filmitegijate 10-minutilisi üksikõik millises žanris valmistatud lühifilme hindas asjatundlik noortežüri, kes jagas parimatele välja väärikad auhinnad ning kingitusi ja meeneid kõikidele osalejatele. Parimatest filmidest koostati materjal DVD väljaandmiseks.

MUUSIKA

MIS?

LOENGUSARI "SUBKULTUURID AJA KALEIDOSKOOBIS"

KES?

MTÜ "Rampade Org" on aastaid aktiivselt korraldanud Tallinna noorte alternatiivmuusika huviliste seas populaarseks saanud üritusi, näiteks "Operatsioon B", "Lõimuv noortebänd" jt. Mullu lisandus ka uus üritus – loengusari "Subkultuurid aja kaleidoskoobis".

KUIDAS?

Projekt tutvustas 20 loengu vältel mitmesuguste muusikastiilide kujunemist ning päritolu, alustati biitmuusikast ja *reggae*'st ning jõuti kuni *indie*, garaažiroki ja postpungi voolude tekkimiseni. Ettekannetega esinesid paljud muusikaasjatundjad, sh garaažibändi "Les Diamanats" kitarrist Mart Niineste, kunagise *underground*-ajakirja "Wasp & Caterpillar" toimetaja Ingrid Kohtla, *underground*-rokiürituste "Teenage Kicks" korraldaja Janno Zöbin jpt. Räägiti Ameerika 1960. aastate pungist ja garaažirokist, USA ja Euroopa 1980. aastate punkliikumisest, *glamrock*'ist ning selle juurde kuuluvast elustiilist jpm. Et Tallinnas pole alternatiivmuusikaalaseid loenguid sellises mõõdus varem korraldatud, oli tegemist innovatiivse ja ainulaadse üritusega. Kuigi alternatiivmuusikahuvilised noored ei moodusta omavälistel seas suurt sihtgruppi, tuleb siiski täita ka see koht noorte vaba aja ja harrastuste hulgas ning pakkuda ka neile võimalust tegeleda armastatud huvialaga.

MIS?

PROJEKT "TEN SING"

KES?

Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristliku Ühingu juures tegutsev noortegrupp "Legend" arendab noortes alates 13. eluaastast loovust nende enda ideede abil.

KUIDAS?

Selle projekti raames saavad noored võimaluse ise kokku panna esitatava tantsu-, draama- ja lauluprogrammi. Nad peavad valima või välja mõtlema programmi idee ja teema ning sellele siis väljenduse leidma. Sisustades sel viisil kasulikult ja harivalt nende vaba aega, julgustatakse häbelikumaid noori oma ideid ellu viima. Nii kasvatatakse neis enesekindlust, arendatakse loovust ning ennetatakse noorte tänavale sattumist ja pahede, näiteks alkoholi ja uimastite küüsi langemist.

MIS?

FESTIVAL "ADVENT ROCK 2005"

KES?

"Advent Rock" on eelkõige 16–21-aastastele vene noortele suunatud rockmuusikafestival. Projekti ideega tulid välja ise noored muusikud, keda ühendab Tallinna Noorte Muusikute Keskus. Festivali eesmärgiks on noorte loomingu külg arendamine, nende integreerimine ühiskonda, eri rahvustest noorte sõbrunemine, publiku kasvatamine ja eelkõige eneseteostusvõimaluse pakkumine noortele muusikutele.

KUIDAS?

"Advent Rock 2005" leidis aset esimesel advendil, 27. novembril 2005 klubis "Rockstars". Ürituse raames korraldati bändide võistlus, kus valiti välja publiku seas enim soositud ansambel.

MIS?

KONKURSS "NOORTEBÄND 2005"

KES?

"Noortebänd" on Eesti suurim ja jätkusuutlikum noorte ansamblite konkurss, mis leidis 2005. aastal aset viiendat korda. Ürituse korraldas Eesti Lavamuusika Ühing. 2001. aasta kevadel ööklubis "Flamingo" toimunud Tallinna Reaalkooli ühekordsest üritusest on kasvanud välja piirkondlike eelvoorudega üle-eestiline noorteanamblite konkurss, mida iseloomustab võistlevate ansamblite suur hulk ning märkimisväärne publiku- ja meediahuvi.

KUIDAS?

Toimus kolm piirkondlikku eelvoorut ning lõppfinaal. Žüriisse kuulusid Eesti tippmuusikud, produtsendid, plaadifirmade ja helistuudiote esindajad, muusikakriitikud jt. Nii eelvoorudes kui finaalis ütles oma arvamuse sekka ka publik. Finaali jõudvaid bände premeeriti väärikate auhindadega – muusikapoe kinkekaartide, agentuuri

esinduslepingute, salvestusvõimalusega professionaalses helistuudios jne. Selline üritus motiveerib ja on põhi-, kesk- ja ülikoolis õppivate noorte muusikakollektiividele hüppelauaks suurde muusikasse.

KUNST

MIS?

PROJEKT "KAASAEGNE SURMATANTS"

KES?

Tallinna Noorsootöö Keskus korraldas Harju Maavalitsuse rahalisel toetusel noorte omaalgatusliku projekti Eesti kuulsaima keskaegse taiese, Niguliste kirikus paikneva Brent Notke 500 aasta vanuse maali „Surmatants” ainetel.

KUIDAS?

Projekti esimeses osas tutvusid noored Notke maali ja selle valmimise looga. Teises osas korraldati kohtumisi, kus noored diskuteerisid tänapäeva ühiskonna ja elu kaduvuse teemadel. Seejärel valmistati maal, mis osutus noortele huvitavaks kogemuseks õppida tundma keskaegset maalikunsti ja panna proovile oma joonistamisoskus. Nagu ka originaalteosel on noorte taiesel pildi allosale kirjutatud Surma ja elavate dialoog „Surmatantsu poeem”,

mis kaasaegses versioonis on rütmilt räpilik. Nii originaalteos kui projekti käigus loodud taies interpreteerib mõtet elu kaduvusest ja surma paratamatusest. Surm viib endaga kaasa kõik elavad alates kõige rikkamatest ja kuulsamatest kuni lihtsa nooreni välja. Tähtis on, et inimene teeks valikuid, mida ta ei peaks hiljem kahetsema – “et lõpus ei selguks, et ollakse täiesti tühja elanud”. Projekti viimases osas eksponeeriti valminud tööd originaali kõrval. Hiljem eksponeeriti “Kaasaegset surmatantsu” mitmes noortekeskuses, et ka projektis mitteosalenud noored saaksid samadel teemadel mõelda ning äratada neis huvi keskaegse kunsti vastu.

MOOD

MIS?

“ALMARI” MOETEATER

KES?

MTÜ Integratsiooni Loomingukeskus “Almari” on Tallinna Spordi- ja Noorsooametiga toetusel korraldanud terve aasta vältel laste ja noorte moeteatri tegevust.

KUIDAS?

Moeteatris tegutsevad kahes vanusegrupis vene noored, noorem grupp vanuses 7–11 ja vanem 12–17 eluaastat. Selle ürituste hulka kuuluvad loengud ja kostüümiajaloo tunnid, kunstitundides noored joonistavad ja modelleerivad rõivaid, kotte ja ehteid ning valmistavad kollaaže. Iga nädal toimuvad moeetenduste proovid, ettevalmistustööd kostüümiohmbuse, tantsueeskavade jm sarnase näol, pidevalt on kavas ka esinemised ja oma mudelite esitlused nii koolides kui ka linna noortekeskustes.

MIS?

MOEFESTIVAL “NE:ON – NOORTE ENDA OMA NÄGU”

KES?

Pirita Vaba Aja Keskus korraldab mitut Tallinna ja Harjumaal noortele suunatud festivali. Nii toimus 18. veebruaril juba kolmandat aastat järjest moefestival “NE:ON – Noorte Enda Oma Nägu”.

KUIDAS?

Festivalil esitlesid *catwalk*’il 12–26-aastaste noorte moeloomingut autorite endi valitud modellid. Näidatud kavandid, kollektsioonid ja esitlus said professionaalselt žüriilt heatahtliku hinnangu. Festivali käigus oli osalistel ka võimalus osaleda töötubades, saada teavet moesuundade kohta ning õppimisvõimalustest moe-, disaini- ja käsitööerialadel Eestis.

MIS?

SOENGUFESTIVAL “FÖÖNX”

KES?

26. novembril Pirita Vaba Aja Keskuses esmakordselt aset leidnud soengufestival “Föönx” oli suunatud 12–26-aasta vanustele noortele ning tekitas neis suurt huvi.

KUIDAS?

Noored soengumeistrid valmistasid poole tunni jooksul lõikust tegemata modellile soengu. Asjatundlik žürii hindas soengute fantaasierikkust, originaalsust ja teravikkust, kõik osalejad said kingitusi ning parimad ka auhinnad. Festivali töötubades näidati erinevaid soengu tegemise võtteid, jagati teavet uemate soengutrendide ja kaasaegsete juuksehooldusvahendite kohta ning teavet juuksuri eriala õppimise võimalustest Eestis.

UUENDUSLIKUD IDEED

MIS?

MUINASVÕITLUSE TREENING

KES?

Tallinna Spordi ja Noorsooamet toetas MTÜ Eesti Rollimängijate Seltsi põnevat projekti, mis hakkab Kultuuritehases “Polymer” korraldama muinasvõitluste treeninguid.

KUIDAS?

Seltsi liikmed töötavad välja treeningtsükli kava, mille käigus noored saavad omandada muinasvõistluse võtteid ning teha kehaliisi harjutusi. Samuti avaneb noortel võimalus ise valmistada vajalikud treeningurelvad ja -varustus. Projekti tegevust on kavas jätkata ka 2006. aastal.

MIS?**NOORTEKOHVIK****KES?**

Ühendus "Alkoholivaba Eesti" eestvedamisel luuakse Tallinna Spordi- ja Noorsooameti toetusel huvitava ja innovaatilise pilootprojektina Tallinna kesklinna Kultuuritehase ruumidesse trendikas tubaka- ja alkoholivaba baar, mille klientuuri peaks moodustama 10–24-aastased Tallinna noored. Koostööpartneritena annavad asjakohaste nõuannete ja ideedega oma panuse *catering*'i-firma "Menu", populaarne kohvik "Moskva", samuti AIDS-i Ennetuskeskus, Heateo Sihtasutus ja Tallinna Noorsootöö keskus.

KUIDAS?

Kohvikus on plaanis korraldada temaatilisi päevi, sh AIDS-i vastaseid kampaaniaid, tasuta kondoomide jagamisi jm., koostöös Briti Nõukoguga ollakse valmis korraldama ka rahvusvahelisi teaduskohviku üritusi. Projekt jätkub 2006. aastal.

MIS?**NOORTEÕÖ****KES?**

Nii noorte seas kui ka Tallinna noortenõukogus väga populaarseks osutunud innovaatilise ja perspektiivse ideega suurejooneline noorteüritus leidis Tallinna Spordi- ja Noorsooameti toetusel ja MTÜ "Igiliikur" eestvedamisel aset 16. septembril Lasnamäel. Selle eesmärk oli sisustada öhtusel ja öisel ajal noorte vaba aega kasuliku tegevusega ning hoida neid eemal elu pahupooltest – alkoholist, suitsetamisest ja uimastitest. 14–17-aastastele noortele tutvustati mõtteviisi, et öhtuid ja öid saab sisustada kasulike tegevustega, mitte veeta neid kõiki ühtmoodi.

KUIDAS?

Veel enne toimumist kajastati "Noorteööd" meedias laiahaardeliselt: noortele saadeti positiivne sõnum: toimumas on midagi suurt! Ürituse suhtes loodi positiivne hoiak ka nendes Tallinna noortes, kes sellest ise osa ei võtnud. Noorteöö idee töid siia Tallinna delegatsiooni liikmed, kes osalesid 2004. aasta juulis sarnasel üritusel "Noche mas Jovenes" Madridis. Nende eestvedamisel sai teoks ka siinne sündmus. Tallinna Noorteöö kavva kuulus hulk põ-

nevaid üritusi: Eestis üsna ainulaadne ja erakordne auto-kino, sportimine ja vaba aja veetmine öhtu- ja öötundidel avatud noorte kooskäimis- ja sportimiskohtades (noortekeskused, spordi- ja kultuurihooned), luule- ja kultuuriöhtud raamatukogudes ning amatöörfilmide konkurs Kinomajas. Näiteks toimus Jeti Jäähallis jäädisko, Kuristiku Gümnaasiumis disko noorte ja väljapaistvate DJ-dega, Laagna, Paepealse ja Keskraamatukogus kohtumised Chalice'i, Kerttu Rakke, Vene Draamateatri näitlejate ning staarkirjanike Kadri Kõusaare ja Sass Hennoga. Üritused olid avatud kõigile ja tasuta.

MIS?**TANTSUFESTIVALID "MINIGLITTER" JA "GLITTER"****KES?**

Pirita Vaba Aja Keskuse korraldatud tantsufestivalidel "MiniGlitter" ja "Glitter" esitavad võistkonnad omaloomingulisi tantse.

KUIDAS?

16. aprillil aset leidnud "MiniGlitteril" osalesid 7–12-aastased, 23. aprillil toimunud "Glitteril" aga 13–26-aastased noored tantsuseadjad. Teistkordselt toimunud festivalil olid lisaks võistlusele korraldatud ka erinevate tantsustilide töötoad. Võistlejate hindamisel arvestas žürii etteaste originaalsust, fantaasiarikkust, uudsust ja terviklikkust.

MIS?**KULTUURIPROJEKT "POW-WOW"****KES?**

2005. aastal toetati programmi "Euroopa Noored" käigus projekti "Pow-Wow". Selle raames leidsid Mähe Vaba Aja Keskuse kaminatoas aset kultuuriööd, mis algasid reede öhtuti kell 21 ning lõppesid laupäeva hommikuti kell 7 teelauas.

KUIDAS?

Igast kultuuriööst võttis osa 20 inimest ning nende käigus tutvuti eksootilise Jamaica, Mandri-Ameerika, päikeseliste Vahemeremaade ja meelitervendava Aasiaga. Sügavasisulised ja mitmekesised programmid avasid kultuuride filosoofilist poolt, õpiti tundma rahvuskööke (süüa valmistasid korraldaja juhendamisel osalejad ise), kohalikku muusikat ja käsitööd, mängu ja tantse. Erinevaid kultuure tutvustasid ajaloolane David Vseviov, kunstnik Tarrvi Laamann, indiaanilaagrite korraldaja Ave Oit jpt. Muusikalist kosutust pakkusid ansambel "Zorbas", indiaanimuusika huviline Joel Ratt, MC J.O.C. jt.

MIS?**LIIKLUSKASVATUSVÕISTLUS "VIGURVÄNT"****KES?**

Sauel leidis 2005. aastal aset juba viiendat korda liikluskasvatuse võistluse "Vigurivänt" Tallinna lõppvõistlus. Esimese sellise laste liikluskasvatuse võistluse korraldas 2000. aastal koostöös Maanteeameti ja Eesti Autoklubiga MTÜ Noorteühing N.O.V.A. "Vigurivänt" eesmärgiks on parandada ning populariseerida laste liikluskasvatust, samuti juhtida avalikkuse, ametkondade ning koolide tähelepanu selle ülesande tähtsusele.

KUIDAS?

“Vigurivänt” on laste jalgrattavõistlus, milles osalevad koolide 10–12-aastased lapsed. Kõigepealt korraldavad kõik selles osalevad koolid esitatud juhendi kohaselt oma kooli sisese jalgrattavõistluse ning lähtudes juba koolivõistluste tulemustest, komplekteeritakse maakonnavõistkond, kes osaleb Eesti lõppvõistlusel. Laste ja noorte liikluskasvatus on Eesti oludes teema, mis hakkab vähehaaval haarama laiemat ühiskondlikku kõlapinda. Teist analoogset üritust, mis oleks saavutanud sellise järjepidevuse, pole seni korraldatud.

NOORTE KAASAMINE

MIS?
KARJÄÄRIKONVERENTS "SINU VÕIMALUSED"

KES?
Oktoobris-novembris 2005 leidis aset kahepäevane noorte karjääri- ja hariduskonverents "Sinu võimalused 2005", mille korraldas tudengitest ja noortest koosnev MTÜ BGC Grupp.

KUIDAS?
Keskkooli abiturientide seas korraldatud küsitlus, mille käigus uuriti nende teavitatust edasiõppimise võimaluste ja tööturu kohta, näitas, et ligi 90% küsitletuist soovinuks tööturu arengusuundumuste ja personalispetsialistide arvamuste kohta rohkem teavet saada. Sellest vajadusest sündiski idee korraldada suurem haridus- ja karjääriteemaline konverents. Ühe peakorraldaja Lauri Elevandi sõnul on projekti pikemaajalisem eesmärk tähtsustada üldhariduskoolides haridustee ja karjääri planeerimist, edendada tihedamat koostööd tööandjate ja keskkooliõpilaste vahel ning luua keskkooliõpilaste seas tuleviku suhtes kindlustunne. Konverentsil oli ettekandeid õppimisvõimalustest välismaal "Euroopa Noorte" programmi kaudu, tööturu arengusuundadest ja sellest, mis võimalusi tööturg noortele üldse pakub,

samuti arutleti isikuseomaduste arendamise, eesmärkide ja sihtide seadmise ning nendeni jõudmise üle. Kahe päeva jooksul osales konverentsil ligi 500 noort. Konverents kavatsetakse muuta traditsiooniliseks.

MIS?
KONVERENTS „YOUTH LINK”

KES?
18. novembril 2005 toimus MTÜ BGC Grupi eestvedamisel noorte töökasvatuse konverents "Youth Link". See korraldati Haridus- ja Teadusministeeriumi algatusel ning konverentsiga taheti kaasa aidata noorte tööhõiveprobleemide lahendamisele Eestis.

KUIDAS?
Esinema oli palutud Kanada, Suurbritannia ning Ukraina asjatundjad, kes tutvustasid nende riigis kasutatavaid noorte töökasvatuse meetmeid. Viimaseid on kavas hakata kõrvutama Eestis kasutatavatega. Üks konverentsi eesmärke oli tuua kuulajateni tööandjate nägemus noorte töökasvatusest ning kajastada selle erinevaid rahastamise võimalusi. Ettekanded hõlmasid olulisemaid noorte töökasvatuse rakendatavaid strateegiaid ja meetmeid, seni saavutatud tulemusi ning valdkonna edasise arengusuundi nii riigi kui ka kohalikul tasandil. Konverentsi ettekanded anti välja trükisena ning 2006. aastal plaanitakse koostada käsitletud teemadest põhjalikum ülevaade.

MIS?
PROGRAMM "LAPSED TÄNAVALT ÄRA"

KES?
Selle Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristliku Ühingu programmiga toetatakse toimetulekuraskustega perekonnast pärinevate ja õpiraskustega laste integreerumist ühiskonda.

KUIDAS?
Selle programmi raames viidi 2005. aastal ellu kaks projekti – "Ulatan käe" ning "Tee iseseisvasse ellu". Projektiga "Ulatan käe" pakuti väga rasketes tingimustes elavatele ja vanemate poolt hooletusse jäetud eesti lastele võimalus veeta osa suvest Rannapungerja laagris. Projektiga "Tee iseseisvasse ellu" püüti noortel inimestel kujundada tööharjumust ja vastutustunnet oma tegevuse suhtes. Noored osalesid kodundustundides, kus õpiti lihtsamaid toiduvalmistamise viise, tutvuti erinevate toiduainete gruppidega ja igapäevase lauaretiketi reeglitega ning omandati praktilisi tööoskusi. Projekti raames

toimunud suvelaagris pakuti õigelt teelt kõrvalekaldunud õpiraskustega noortele lisaks sportimis- ja vaba aja veetmise võimalustele ka tegevusi, mille käigus omandati elus toimetulekuks ja haridustee jätkamiseks vajalikke käitumis- ja suhtlemisoskusi.

MIS?

PROGRAMM "TERVE EESTI LAPS"

KES?

Selle programmiga on Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristlik Ühing edendanud Eesti laste tervist ning tõstnud inimeste terviseteadlikkust. 2005. aastal viidi selle programmi raames läbi kolm projekti.

KUIDAS?

Projektiga "Elu on väärt ka riskides" õpetati suhkru- ja astmahaigeid lapsi ning nende peresid elama kroonilisest haigusest hoolimata täisväärtuslikku elu. Korraldati suvelaager ning anti välja kirjandust, mis õpetab kroonilist haigust põdevaid inimesi ja nende lähedasi oma elu lihtsamaks muutma. Projektiga "Astmakool" õpetati suvelaagri, sportlike mängude ja vaba aja ürituste kaudu elus toimetulekut astmahaigetele lastele ja nende peredele. Projekti "Diabeedilaager" raames läbi viidud suvelaagris teavitati diabeedihageid lapsi.

MIS?

INTERNETI JUTUTUBA "LAPSE MURE"

KES?

See Vaimse Tervise Ühingu korraldatud projekt aitab ja koolitab mitmesugustes küsimustes lapsi ja noori, kes ei soovi või ei saa pöörduda spetsialisti, sh psühholoogi poole.

KUIDAS?

Interneti portaal võimaldab pöördujal suhelda anonüümseks jäädes oma eakaaslastega, jagada muresid ning saada vajadusel konsultandilt nõu. Pakkudes noorele võimalust oma muredest rääkida ja nendele ka lahendusi leida, on selline lähenemine üks efektiivsemaid viise nooreni jõudmiseks. Kodulehe statistika järgi otsustades külastati "Lapse mure" foorumit mullu väga aktiivselt, enamuse foorumi kasutajatest (ligi 80%) moodustavad Tallinna noored.

MIS?

MENTORLUSPROGRAMM

KES?

Kuriteoennetuse Sihtasutuse mentorlusprogrammi raames toimub efektiivne töö alaealistega, kellel on olnud või on suuri probleeme koolikohustuse täitmisega.

KUIDAS?

Igat programmi suunatud alaealist toetab koolitatud täiskasvanud mentor, kes aitab noort elu muredest ja sasipundardest üle saada. Töö on osutunud aasta jooksul küllaltki edukaks, sest programmi suunatud alaealistel on vähenenud koolist põhjustatud puudumiste hulk, paranenud hinded ning läbisaamine vanematega jms. Paljud neist osalevad ka muudel Kuriteoennetuse Sihtasutuse üritustel (militaarmatkad, mitmesugused rollimängud, lasketreeningud jne).

MIS?

TUDENGITE KEVAD- JA SÜGISPÄEVAD

KES?

Tudengipäevade Sihtasutus on alates 1995. aastast korraldanud traditsiooniliselt kaks korda aastas tudengipäevi. 2005. aastal kuulus tudengipäevade korraldustoimikonda 220 liiget, sh kõikide Tallinna kõrgkoolide ja tudengiorganisatsioonide esindajad. Tudengite kevad- ja sügispäevad on üliõpilaste peod, mis toetavad ja propageerivad tudengikultuuri, aitavad kaasa vanade üliõpilastraditsioonide säilitamisele ja uute tekkimisele. Nende käigus tutvustatakse Tallinnat avalikkusele kui ülikoolide ja üliõpilaste linna.

KUIDAS?

Tudengipäevade raames toimuvad mitmesugused meeleolukad kultuuri- ja spordiüritused (viktoriinid, filmi- ja muusikaprogrammid, korvpallivõistlused jne), mis on suunatud kõigile Tallinna noortele ja eelkõige just üliõpilastele. Tavapäraselt on Tallinnas Vabaduse väljakul alati avatud ka tudengite kogunemistelk, kus sõprade seltsis saab mõnusalt aega veeta ning viia läbi toredaid üritusi.

MIS?

ÕPILASMALEV

KES?

Sihtasutus Õpilasmalev korraldas 2005. aastal Tallinna noortele juba kolmanda malevasuve. Sedapuhku oli rühmade seas esmakordselt ka erinevate Eesti kohalike omavalitsuste noortest komplekteeritud segarühmi. Koostööd tehti Kose, Kohila ja Harku vallaga. 2005. aasta malevasuve eripäraks oli vastavalt 2004. aasta lõpul 20 omavalitsuse poolt allkirjastatud ühiste kavatsuste protokollile korraldatud üldkokkutulek ja ühtse kujundusega malevasärgide kasutamine.

KUIDAS?

Kuue nädala jooksul, mis Tallinna õpilasmalev töötas, teutses 68 kolmenädalast malevarühma-vahetust. 39 olid linnavälised ja 29 linnavahetused ning neid juhendas üle 80 rühmajuhi, kellest pooled olid eelnevalt sooritanud ka laagrikasvatava eksami. Rühmadesse kuulus 10–95 noort. Linnavälise rühma keskmine tööpäeva pikkus oli 5-6 tundi ning linnasisesel 3-4 tundi. Noorte teenistus jäi 43 ja 5500 krooni vahemikku. Tööde hulgas oli endiselt esikohal marjade korjamine, mis hõivas 60% linnavälise rühmade töötajaskonnast, 40% oli kaasatud heakorra, haljastuse ning muude abitöödega. Malevlaste kindlateks tööandjateks on kujunenud Riigimetsa Majandamise

Keskus, AS "Kaarli Agro", FIE Peeter Vender, FIE Raivo Ristimäe, Tõnu Oksa Marjamaa talu jt. Malevarühma esmaseks eesmärgiks on töö tegemine, kuid sugugi vähem tähtis pole ka tööjärgne malevaelu. Noored ise peavad malevas töö tegemist sekundaarseks, olulisemateks hinnatakse rühma ühiseid ettevõtmisi töövälisel ajal. Malevasündmuste hulka kuulusid esmakordsete malevlaste ristimine, malevapulm ja ööhäire. Tutvuti ümbruskonna vaatamisväärsustega ning korraldati kohalike noortega jalgpallimatše või muid ühisüritusi. Ka kohalikele noortele olid need tihtipeale suve eredamad hetked, sest väiksemates kohtades pole noorte suvine vaba aeg kuigivõrd organiseeritud. Iga rühm valis omale rühmalaulu, kujundas oma lipu ja vapi ning mõtles välja rühma tutvustava eeskava. Need said olulisteks 16.–18. augustil Kunda Lammasmäel toimunud kokkutulekul, kus parima malevarühma selgitamisel osutasid paremusjärjestusse seadmisel määravaks kõikide alade punktid. 2005. aasta parimaks malevarühmaks kuulutati Tallinna Õpilasmaleva Palamuse-Luu rühm.

MIS?

TALLINNA NNKÜ-NMKÜ HEATEGEVUSPROGRAMM

KES?

Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristliku Ühingu heategevusprogrammi raames viidi 2005. aastal ellu kolm projekti – "Heategevusoksjon", "Heategevuslaat" ning "Jõuluabi".

KUIDAS?

Oksjonilt ja laadalt saadud tulu kasutati väiksemate sotsiaalsete võimalustega laste ja noorte toetamiseks. Kõik ühingu klubid ja üksikliikmed said korraldada jõuluabi jagamist ning pakkuda jõulurõõmu neile, kes seda väga vajasisid. Samuti oli kõigil võimalus lahti saada kappi kogunenud riietest ja jalanõudest, mida nad ei kasuta, ning anda nende eest heategevuslaadal saadud rahaga oma panus abivajajate toetamisse.

MIS?

TALLINNA NNKÜ-NMKÜ NOORTEKESKUS

KES?

Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristliku Ühingu Noortekeskuses tegutses 2005. aastal tüdrukuteklubi, käsitöötuba ja naistekool. Noortekeskuses korraldati üritusi nii ühingu liikmetele kui ka teistele soovijatele.

KUIDAS?

Tallinna NNKÜ-NMKÜ noortekeskus pakkus 2005. aastal 16–26-aastastele noortele mitmesuguseid harivaid üritusi. Nende raames toimusid kõne- ja väitluskoolid, keeltekursused, naistekool, noortejuhtide ja projektijuhtide koolitused ning seminarid üldharivatel teemadel. Noortekeskus toetas ka projekti "TEN-SING", laulu-, tantsu- ja näiteringide ning neidude klubi ja reisiklubi näol noorte omaalgatust. Neidude klubis õpetatakse ja jagatakse kogemusi riietumisest, käitumisest, toitumisest, fotograafiast, noorteprobleemidest ning kuulatakse loenguid majanduse, poliitika ja ühiskonna teemadel. Oma kogemusi ja teadmisi jagavad klubis nii eksperdid kui ka noored ise. Reisiklubi noored räägivad oma muljeid reisimisest ja õppimisest välismaal. Tutvutakse mitmesuguste riikide kultuuri ja ajalooga. Vaadatakse pilte, filme ning kuulatakse reisimuljeid.

Tallinna NNKÜ-NMKÜ noortekeskus on keskendunud muu seas ka noorteürituste korraldamisele. Traditsioonilisteks on muutunud ülemaailmse rahunädala raames toimuvad kontserdid ning globaalsetel, aktuaalsetel ja teravatel teemadel korraldatavad seminarid. Samuti on saanud tavaks kontsertide korraldamine ülestõusmispühade ja jõulude ajal ning jõululaada ja -kohviku pidamine. Kaks korda aastas toimuvad ka heategevuslikud oksjonid.

NOORTE OSALUS

MIS?

EESTI ÕPILASOMAAVALITSUSTE LIIT

KUIDAS?

Riiklikul tasandil Eesti õpilaskonda esindava – õpilaste õigusi kaitsva ja nende huvide eest seisva – organisatsiooni liikmete hulka kuulub Tallinnast 18 kooli.

Eesti Õpilasmavalitsuste Liit (EÕOL) varustab koolinööri pidevalt vajaliku teabega, korraldab seminare, koolitusi, konverentse ja ümarlaua istungeid. Selle tegevuses osalemine pakub noortele eneseteostuseks, kiiresti muutuvast ühiskonnas oma rolli leidmiseks ning tulevikueesmärkide seadmiseks mitmeid võimalusi. Koostöös Eesti Lastekaitse Liiduga viidi läbi noortefoorum "101 last Toompeale", mille käigus 101 noort arutasid Riigikogu istungitesaalis nende jaoks olulisi teemasid. EÕOL korraldab ka tegusaid suveüritusi ja heategevusprojekte ning osaleb rahvusvahelistes projektides.

MIS?

TALLINNA NOORTEÜHENDUSTE KOOSTÖÖ-PROJEKT

KUIDAS?

Sellesse Tallinna koostööprojekti, mille algatas 2003. aastal Eesti Noorteühenduste Liit, oli 2005. aastal kaasatud kõik Tallinnas asuvad ja tegutsevad noorteühendused, et koos mõelda ja tegutseda oma õiguste, ideede ning soovide nimel. Koostöös Tallinna Spordi- ja Noorsooametiga on väljatöötatud ning edukalt rakendunud aastatoetuse jagamine Tallinna noorteühendustele.

Selle projekti raames osalevad noorteühenduste esindajad 2004. aastal loodud Tallinna linna noortenõukogus. Partnerid kujundavad ühiselt noorsootöö mainet ning populariseerivad Tallinna noorte seas noorteorganisatsioonides osalemist. Oma liikmete teadmiste ja võimekuste suurendamiseks on Eesti Noorteühenduste Liit aktiivselt korraldanud kvaliteetseid koolitusi, mida ühendused ise endale kahjuks lubada ei saa. Järjepidevalt on toetust saanud projektijuhtimise, raamatupidamise, eelarve koostamise ja planeerimise ning tegevuskava koolitused. Tähtsaimaks

koolitusürituseks oli noorteühenduste liidritele ja aktiivsetele liikmetele korraldatav Eesti Noorteühenduste Liidu neljapäevane suvekool, mis 2005. aasta suvel toimus juba neljandat korda.

MIS?

TALLINNA NOORTENÕUKOGU

KUIDAS?

2004. aastal loodi Tallinna linna noorsoopoliitika kujundamiseks ja noorsootöö paremaks korraldamiseks Tallinna Linnavalitsuse alatise komisjoni õigustega Tallinna linna noortenõukogu, mille esimeheks on Tallinna linnapea, keda noored konsulteerivad.

ALTERNATIIVNE TEGEVUS

SEIKLUS

MIS?

PROGRAMM "ET SUVI EI LÄHEKS LUHTA"

KES?

Juba kümmekond aastat pakub see Eesti Pyladese Liidu loodud ja Tallinna Spordi- Noorsooameti rahastatud programm kolme suvenädala jooksul 11–15-aastastele noortele mitmekesist ja köitvat huvitegevust. Noori kaasatakse spordiüritustele ning kultuuriprogrammis ja isetegevuses osalemisse.

KUIDAS?

2005. aastal osales seitskümme Tallinna noort erinevates vaba aja üritustes – mängiti *bowling*'ut ja piljardit, osaleti seikluskasvatustlikes üritustes (näiteks kaljuronimine), hulgal võistlustel ja mitme ala spordipäevadel (näiteks *frisbee*, sõudmine, jalgpall, korvpall). Lisaks käidi ekskursioonil Pärnus ning külastati erinevaid Tallinna asutusi – Keslinna politseiosakonda, Energeetikamuuseumi ja loomaaeda. Sellesuvised programmi tegevuskava kulmineerus Pärnu veepargi külastuse ja lõpupeoga Tallinna Avatud Noortekeskuses.

MIS?

MÄNG "GEOSCAPE"

KES?

Eesti Pyladese Liidu algatusel löid noored uudse ja oma-laadse reaalelus toimuva seiklusliku meeskonnamängu, milles kasutatakse Interneti ja GSM-i võimalusi. See tasuta mäng on noorte jaoks haarav, pakub uusi tutvavaid, meeskondlikku väljakutset ning aktiivset tegevust.

KUIDAS?

Mäng on disainitud kontinumina ning õpetab meeskonnatööd. Selle sisuks on peidetud ülesannete leidmine ja nende lahendamine, uute ülesannete loomine ja peitmine järgmiste võistlejate tarvis ning ülesannete leidmiskohtade pildistamine, vastused saadetakse SMS-i vahendusel mängukeskusesse. Õige vastuse korral broneeritakse meeskonna kontrol punktid, mis aktiveeritakse pärast seda, kui mängukeskusesse on jõudnud ka pilt ülesande leidmise kohast. Teine viis punktide kogumiseks on uute ülesannete lisamine mängu Interneti keskkonda ning ülesannete asukoha ja muude tingimuste kohta käivate vihjete müümine punktide eest vastasvõistkondadele. Iseregulatsiooni tagab Interneti keskkonnas asuv turg, kus meeskonnad saavad loodud ülesandeid punktide eest osta ja müüa. Ülesanded on väga mitmekesised ja peidetud erinevatesse kohtadesse. Kuna mängu lisavad ülesandeid mängijad ise, siis võib valik olla väga lai. Enne mängu lisamist administreerib kõiki ülesanded mängukeskus. Näiteks võib ülesanne olla järgmine:

Pead leidma CD, millele on kirjutatud üks pilt. Sellele on kirjutatud Tallinnas asuvat tornmaja. Õige vastus on selle maja täpne aadress. Vihje, kus CD asub, pead vahetama punktide vastu selle võistkonna käest, kes on selle ülesande mängu lisanud. Seda saab teha mängu kodulehel www.geoscape.com. Vastus saada SMS-iga mängukeskusesse.

Võitjaks saab enim punkte kogunud võistkond, kes on nii lisanud kui lahendanud vähemalt neli ülesannet.

MIS?
SPORDIKLUBI "KEELUTSOON"

KES?
Noorte spordiklubi "Keelutsoon" sai nime vangla kahe piirdeaia vahel olevalt maa-alalt, mis on avatud vaid vähestele. MTÜ "Caritas Eesti" ja Kuriteoennetuse Sihtasutus viisid 2005. aastal ühiselt läbi klubi tööd noortevanglas ja kolmes Eesti erikoolis, võimaldades klubi ettevõtmistes osalejatel suhelda nendes asutustes viibivate noortega.

KUIDAS?
Lisaks kindlale reeglistikule – näiteks on keelatud enesehävitanine meelemürkidega – pakutakse noortele ergutavaid, alternatiivseid, sotsiaalselt aktsepteeritud, arendavaid ja põnevaid sportlikke ja ekstreemtegevusi. Keelutsooni tegevuse planeerimisel on lähtutud viiest põhimõttelisest alustalast:

- 1) noorel ei tohi olla vaba aega;
- 2) noorele tuleb panna suuri koormusi ja palju kohustusi;
- 3) noor ei tohi üleliia magada;
- 4) noore vingumist ei tasu kuulata;
- 5) noor areneb läbi kannatuste.

Selle kõige juures aga... peab noor tunnetama, et klubi inimesed hoolivad temast. Programmiga püütakse ju noort inimest mõjutada selles suunas, et ta ühiskonnas kehtestatud reegleid järgides ning oma elu täisväärtuslikumaks muutes, rohkema rahu ja rõõmuga südameis ise oma eluga hakkama saaks.

MIS?
SEIKLUS-ROGAIN "LIBAHUNDI JÄLG"

KES?
MTÜ "Aktiivkeskus" korraldab enam kui kolmesajale 12–18 aasta vanusele noorele ekstreemsportliku seiklusrogaini "Libahundi jälg". Mullu toimus esimene etapp Laulasmaal ning teine Pakri poolsaarel.

KUIDAS?
Võistluse käigus pidid meeskonnad läbima kuuetunnise kontrollaja jooksul 30–35 km pikkuse võistlustrassi maastikul paiknevaid kontrollpunkte. Võistkonnad said pool tundi enne starti orienteerumiskaardid, millele märgiti oma liikumisskeem. Lubatud oli kompassi kasutamine. Läbitavate kontrollpunktide arv, valik ja läbimise järjekord oli igal võistkonnal enda valida. Ekstreempunktides tuli sooritada meeskondlikke ülesandeid, näiteks lökke süütamine, õhkrelvade täpsuslaskmine, meeskondlik nuputamisesülesanne, granaadi täpsusviske, meeskondlik maandumine kõiega, jõe ületamine kööpsillal mööda ning kaljuastangult kõiega laskumine. Võistkonnad pidid kogu võistluse ajal liikuma koos. Võistkondade paremusjärjestus määrati kogutud punktisummade järgi, millest lahutati trahvipunktid. Võrdsete punktide korral oli ajaliselt varem lõpetanud võistkond järjestuses eespool.

Projektist "Libahundi jälg" noore silmade läbi Nora Särak, Lasnamäe Üldgümnaasium (võistkond "Tillimilli")

"Libahundi jäljel" löime koos Merilliga vapralt kaasa juba teist aastat. Eelmisel aastal oli tore, saime üldarvestuses kolmanda koha.
27. oktoobri hommik Kloogaranna raudteejaamas. Kell on kümme. On lõikavalt külm, päike sirab vaevuaimatavalt läbi pilvede ja õhk on täis tuult ja tormi. Registreerime oma kaheliikmelise naiskonna sekretariaadis. Kaardid kätte saanud, süveneme raja planeerimisse. Näpud külmetavad. Otsustame võtta maksimumpunktid ja jätta seetõttu söögipunkt vahele. Sestap topime vöökotti võileivad ja joogipudeli. Stardis tõmbame kopsud värsket õhku täis ja oleme valmis suurteks tegudeks, kui äkki avastame kella puudumise. Väike paanika, siis aitab meid Maria Pihlak Rakverest, ohverdades oma isikliku ajanäitaja! Ja kõlabki pardi prääksumise ja rongivile segu meenutav stardisignaali. Sissejuhatuseks saame kohtunikelt testi küsimustega orienteerumisvallast – uh kui lihtsad! Kah-

juks ei õnnestugi kohe rajale tormata, Paldiski raudteejaama pole tegelikult meie võistluskaardile kantud. Viga parandatud, tormame tuulepäiselt minema. Oleme vist päris esimesed startijad. Esimesed kümnekond kilomeetrit lendavad mängeldes. Punktide leidmisega probleeme ei teki, ainult "ahviraudteega" jõeületuskohast paneme mingil imepõhjusel pisut mööda. Parandame kiiresti vea ja tuleme kaarega otse punkti, kus kohtunikud peavad peenikest naeru – nemad nägid ju meid tiirutamas, aga olid vait nagu hiired laudas. Soost läbi kahlates on jalad täiesti märjaks saanud ja varvaste vahel lirtsu jääne vesi. Meile haagib sappa noorema võistlusklassi meeskond "Bona Fide". Poisid teevad meile komplimente ja püüavad meie tempos püsida, tüdrukud jooksevad neil lõõtsutades sabas. Meie varutrik: sokkide sisse topitud kile hoiab meil siiski mõnevõrra jalgades sooja. Kontrollpunktide leidmisega raskusi ei ole, edust tiivustatuna lendame punktist punkti. Oleme tublid!

Lökke süüitamine tuulisel järverannal käib ahvikiirusel – kõige alla paneme maha kivid, peale kuiva pilliroo ja kolmanda tikuga on löke püsti ja nõör läbi põletatud! Kohtunikud kiidavad meid leidlikkuse ja vahva võistkonna nime eest. Raudteed mööda loodesse kapates kohtume Tapa Gümnaasiumi võistkonnaga, kes liiguvad meile vastu hämmastavalt ühtlase tempoga. Poistel on ninad kaardis ja tüdrukud püsivad neil kenasti kannul. 52. KP on legendi järgi tiigi keskel, ja oh imet, punkt asubki keset vett! Ei hakka liisku tõmbama, kumb läheb, kahlame mõlemad põlvini vees punkti juurde. Me sumame külmas vees, meie kehatemperatuur langeb ja meie ihumahlad segunevad tiigiveega. Laskmispunktis mere kaldal peame ootama oma järjekorda ja nüüd külmume täielikult läbi. Kohtunikelt kuuleme, et Võru ja Rakvere võistkonnad on siit juba kaks tundi tagasi läbi läinud. "Surnust" üles tõustes kobame jäätunud näppudega relvade järele ja topime tundetute sõrmedega padruneid rauda. Täbame võimsalt kahte märki kümnest kohustuslikust ja saame neli trahvipunkti. Häbi-häbi! See-eest kümne meetri kõrguselt kaljupangalt hüppame alla nagu profid, ei mingit hädaldamist ega kiljumist. Ajame jalad uljalt harki ja istume rihmadesse, jäätunud paekivisein libiseb vilksamisi silme eest läbi, las minna! Alpinismiklubi kohtunikud on abivalmis ja seletavad stoilise rahuga, et kukkuda pole siit tegelikult võimalik. Ikkagi on mõni konkurent selles punktis näost valge ja neiukesed kriiskavad valjuhäälselt appi, kui kaldaservast jalad lahti lükkavad. Pärast kuuleme, et paar võistlejat loobusid allalaskumisest ja said kõvasti trahvipunkte.

Vaatame kella, lõpuni on jäänud poolteist tundi. Merilli plaan kõik punktid ära võtta hakkab ebareaalseks muutuma, sest minu jalad näitavad üha enam väsimuse tundemärke. Teel edasi liikudes näeme Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi võistkonda. Poisid paneva hullu tempoga, aga tüdrukutel on tõsine tegu, et neist mitte maha jääda. Kasutame ära kogu meile antud aja. Liikumine on nüüd päris aeglane ja võrreldes hommikupoolse lendleva minnekuga meenutab pigem jooksu imitatsiooni. Platvormile hüpe ja maandumine annavad veel ühe miinuspunkti, Merill komistab vastu platvormi serva ja kohtunik on meelitustest hoolimata armutu. Edasi läheb juba kiireks. Võtame viimased jõuvarud appi ja nopime veel kolm teejäävat punkti. Kaks minutit enne aja täissaamist kappame finišilindi alt läbi. Soh – ongi tehtud! Külmast maapinnast hoolimata istume männi alla otse maha. Päeva parim hetk saabub kuumas saunas, köht täis ja vabaklassi esikoha karikad-medalid kenasti silme ees virvendamas. Magusaid auhindugi jagub mitmeks päevaks kröbistada. Oleme ikka tublid küll, aga näe, Maria Rak-

vere "Viisnurga" võistkonnaga sai meist 9 punkti rohkem! Eks järgmisel korral vaatame!

Igatahes, kes veel ei tea: "Libahundi jälg" on noortele mõeldud superlahe enese proovilepaneku võimalus!

MIS?

PYLADESE SÜGISMATK

KES?

2005. aasta oktoobrikuus noorte omaalgatusena aset leidnud Eesti Pyladese Liidu sügismatk viis Pyladese noored Prangli saart avastama. Loodetavasti rajab see Eesti saari avastavate Pyladese sügismatkade traditsiooni.

KUIDAS?

Leppneeme sadamast seilati postipaadiga "Helge" Pranglile. Ilm oli ilus ja meri rahulik. Pranglil seati end sisse Rahvamajas ning asuti saarel ringi uitama. Teisel päeval tutvuti Prangli Põhikooli ajalooõpetaja kui kohaliku elaniku pilgu läbi selle huvitava ajaloo saarega. Käidi kirikutornis, laeva "Eesti rand" kalmistul, maagaasi leiukohas, matkati majakani, roniti punase kivi otsa ja tehti palju muud põnevat. Nähtu kinnistamiseks mängiti orienteerumismängu "Aarete jaht". Prangli saar on turistidele seni veel üsna avastamata ja pakub oma kalurikülähõnguga põnevust. Saar on omapärane, looduslikult kaunis ja väga meeldiv paik.

EKSTREEM

MIS?

TÄNAVASPODIVÕISTLUS "POP! SESSION"

KES?

8.–9. jaanuaril leidis Saku Suurhallis aset Euroopa ekstreemspordihuviliste seas populaarne võistlussari "POP Session 2005: Winter Bash", mille peakorraldajaks on MTÜ Elamussport.

KUIDAS?

Võistlusel osalesid Eesti ja välisriikide rula-, rulluisu- ja trikirattasõidu absoluutsed tipud. Meeldiva võimalusena talvise koolivaheaja lõpetamiseks tutvustati ja propageeriti neid alasid Eesti noorte seas, ühtlasi pakuti Eesti ekstreemspordiharrastajatele maailmatasemel konkurentsi. Eestis rahvusvahelise võistluse korraldamine võimaldas anda väikeriigi olemasolust teada paljude välisriikide ekstreemspordihuvilistele – võistlejaid oli kokku 15 riigist, välismaalt pärit huvilisi ligi 500. Võistlust kajastati ka välisajakirjanduses, sh Euroopa tähtsamates ekstreemspordiajakirjades.

MIS?**PÄÄSKÜLA RULAHALL (SIMPEL HALL)****KES?**

2005. aasta detsembris taasavas MTÜ "Ex-Sapiens" Tallinna Spordi- ja Noorsooameti toetusel Pääsküla rulahalli, mis on Tallinna ainuke siseruumides paiknev *skatepark*.

KUIDAS?

Rulapark pakub noortele ja teistele rulahuviilistele võimalust tegeleda ekstreemspordiga ka kehva ilmaga ja talvel. Rulahall võimaldab noortel tegeleda aktiivselt spordiga, seal kavatakse korraldada rulakoolitusi ("Rulatamise ABC"), ekstreemspordi ohutustehnika infotunde ja esmaabikoolitusi. Planeeritakse ettekannetesarja "Tallinna ekstreemspordi senisest arengust ja arvatavast tulevikust", mille eesmärk on eelkõige tagasiside saamine sõitjatelt, mida Tallinnas ekstreemspordi vallas muuta või teisiti teha. Plaanis on konverents "Tallinn Põhjamaade Mekaks", mille raames arutatakse ka Tallinna uue sise-*skatepark*'i ehitamise võimalust. Talviste koolivaheagadele on kavandatud filmiõhtud, kus näidatakse Eesti noorte rulasportlaste koduvideoid, samuti hakatakse organiseerima rulavõistlusi. Sise-*skatepark* peaks võimaldama rulasporti ja trikirasõitu harrastavatele noortel tegeleda oma lemmikharrastusega ka talvel. Ekstreemspordi harrastavad sageli noored, kes pole muu spordi- ega harrastusaladega seotud. Nii on ekstreemspordis sellistele noortele ainuke vabaajategevus, milleks neil peavad olema võrdsed võimalused kõiki teisi spordialasid harrastavate noortega. Rulasport on samasugune tervistav spordiala ja väärib samasugust toetust nagu kõik teised.

MIS?**TRIAL'I KLUBI****KES?**

MTÜ Rattaklubi CFC eestvedamisel on Eestis viimase paari aasta jooksul hakanud levima *trial*, enne seda olid vaid üksikud harrastajad, kes sõitsid iseehitatud jalgrattaraamide ja -juppidega. Kui Eestis oli näiteks kolm aastat tagasi vaid neli spetsiaalset *trial*'i jalgrattaraami, siis nüüdseks on neid juba üle kuuekümne ning sõitjaid tuleb järjest juurde.

KUIDAS?

Trial'i harrastamine aina laieneb ja kogub populaarsust. Eestis korraldatakse võistlusi veel vähe, kuid Rattaklubi CFC sõitjad on käinud võistlemas Soomes ja Lätis ning

saavutasid seal häid tulemusi. Siiani on treenitud looduslikel kivi-, betoon- ja metsa ehitatud rajatistel – sellistes kohtades saab treenida maist oktoobrini. Rattaklubi CFC võimaldab noortel *trial*'i-huvilistel täiendada sõiduuskusi ning tegeleda oma lemmikalaga ka talvisel ajal siseruumides. Rattaklubis saab õpetada ka neid noori, kes on *trial*'i sõidust huvitatud, kuid on treeninud siiani iseseisvalt. CFC *trial*'i klubi korraldab talvisel perioodil siseruumides sõitu ligi 40 Tallinna noorele, kuid klubi suudab vastu võtta veel 40–100 huvilist.

RAHVUSVAHELINE TEGEVUS

VÕRGUSTIKUD

MIS? NOORTE HANSA

Tallinn kuulus keskaegsesse Hansa Liitu aastast 1280. Viimased keskaegsed hansapäevad toimusid 1669. Hansaliikumine taaselustati 1980. aastal Zwolles, Hollandis. Liikmeskonda kuulub umbes 225 linna 16 riigist – ajaloolisse Hansa Liitu kuulunud hansalinnad ning linnad, kus asusid Hansa kontorid ja kaubahoo-vid. Hansa pealinn on Lübeck ning peale Tallinna kuuluvad Eestist Hansasse veel ka Tartu, Pärnu, Viljandi ja Narva.

1998. aastal otsustasid Visby hansapäevadel osalenud noored luua oma ühenduse Noorte Hansa (*Youth Hansa*), et tõhustada ühisprojektide, kogemuste vahetamise ja sõprussuhete kaudu 16–25-aastaste noorte omavahelist suhtlemist.

MIDA?

Noorte Hansa eesmärgiks on tutvustada noorte seas hansakultuuri, vahetada noorteteemalisi kogemusi ja nägemusi, kaasata hansapäevade mitmekesistamiseks noori ja nende ideid, edendada hansalinnade koostööd ja ühiseid vaateid, luua konkreetseid hansalinnade vahelisi projekte ning edendada koolide ja noorteorganisatsioonide koostööd. Noorte Hansa juhindub mõttest, et noored on ühiskonna tulevik – hansakultuuri säilitaja ja hansapäevade järjepidevuse hoidja. Igal aastal saadetakse hansalinnade 16–25-aastaste noorte esindajad Noorte Hansa päevadele, mille raames toimuvad arutelud ning konverentsid.

MILLAL?

2005. aastal toimusid Noorte Hansa päevad Tartus, kus leidis aset mitmeid arutelusid, konverentse ja üritusi. Arutati 2006. aasta tegevuskava ja ürituste programmi (konverents Novgorodis ja Osnabrücki hansapäevad) ning Noorte Hansa tulevikku.

MIS?

LÄÄNEMERE LINNADE LIIDU NOORTE KOOSTÖÖVÕRGUSTIK

Tallinn on olnud Läänemere Linnade Liidu (*Union of Baltic Cities – UBC*) liige alates 1992. aastast. Liit asutati 1991. aasta septembris Poolas Gdanskis ning sinna kuulub 102 linna 10 riigist (Eesti, Taani, Soome, Saksamaa, Läti, Leedu, Norra, Poola, Venemaa ja Rootsi). Peale Tallinna osaleb seal veel 14 Eesti linna – Tartu, Viljandi, Kuressaare, Sillamäe, Paldiski, Pärnu, Narva, Maardu, Keila, Kärkla, Jõhvi, Haapsalu, Elva ja Võru.

MIDA?

Organisatsiooni eesmärgiks on anda oma panus Läänemere piirkonna demokraatlikusse, majanduslikku, sotsiaalsesse, kultuurilisse ja keskkonda säästvasse arengusse, edendada ja tugevdada Läänemere piirkonna linnade koostööd ja kogemuste vahetust, seista kohalike omavalitsuste ühiste huvide eest, teha kohalike omavalitsuste nimel koostööd regionaalsete, riiklike, Euroopa ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega, tagada Euroopa kohaliku ja regionaalse omavalitsuse ning subsidiaarsuse põhimõtetest lähtudes Läänemere piirkonna säästev areng.

Selleks, et noorsooküsimused ületaksid piirkondliku barjääri ja paraneks UBC komisjonide koostöö, loodi 2003. aastal Läänemere Linnade Liidu struktuuri noorte koostöövõrgustik (*Network on Youth Issues, UBC*). Võrgustikus on esindatud noorsooküsimustega tegelevad linnaametnikud ja noored ise. Selle võrgustiku töö koordineerimise võttis oma ülesandeks Kalmar, Eesti linnadest osalevad selles aktiivselt Kuressaare, Tallinn ja Pärnu.

Võrgustik tegeleb noorte osaluse, noorsoovahetuse ja noorte tegevusega kohalikul tasandil ning korraldab neli korda aastas konverentse ja üle aasta ühe suure seminari. Seminaridel osaleb igast riigist viis noort ja üks noorsootöötaja.

MILLAL?

Võrgustikus 2005. aastal alanud projekt “Urban Youth Project” käsitleb linna noortesõbralikkust, noorte kaasatust linna planeerimisse ja linnanoores enesetunnet. 14.–17. oktoobril 2005 toimus Vilniuses UBC noorte koostöövõrgustiku iga-aastane noortekonverents “Noored ja aktiivsed Läänemere regioonis”. Tähelepanu keskmes oli noortepoliitika olemus ja edendamine ning noorte ar-

vamus selle võimalustest. Konverentsil osales ligi 90 noort kogu Läänemere regioonist - igast riigist kaheksa 16–25-aastaselt noort, lisaks kaks riigiametnikku. Esindatud olid Norra, Taani, Soome, Rootsi, Saksamaa, Poola, Venemaa, Leedu, Läti ja Eesti.

MIS?

LÄÄNEMERE RIIKIDE SUBREGIONAALSE KOOSTÖÖ ORGANISATSIOONI NOORTEPOLIITIKA TÖÖGRUPP

Läänemere Riikide Subregionaalse Koostöö Organisatsioon (*Baltic Sea States Subregional Co-operation – BSSSC*) loodi 1993. aastal Läänemere regiooni huvide esindamiseks Euroopa Liidu institutsioonides. Organisatsioon koordineerib kümne Läänemere-äärse riigi (Soome, Rootsi, Taani, Norra, Venemaa, Saksamaa, Läti, Leedu, Eesti, Poola) regioonide koostööd ning on partneriks Läänemere Riikide Nõukogule (CBSS) ja Regioonide Komiteele. BSSSC tegutseb tugeva konkurentsivõimelise Läänemere regiooni nimel. Sisulist tööd tehakse kuues valdkonnas (transport ja infrastruktuur, ühtekuuluvuspoliitika, “Agenda 21”, Põhjamaade dimensioon, merenduspoliitika ning noortepoliitika).

MIDA?

2002 loodi BSSSC juurde noortevõrgustik (*Youth Network*), mis nimetati peagi ümber noortepoliitika töögruppiks (*Working Group of Youth Policy*). Töögrupp peab tugevdama Läänemere regionis koostööd noorsootöö valdkonnas, levitama noori puudutavat teavet ning toetama ja arendama noorte ja noorteühenduste koostööd, et nende hääl otsustajateni jõuaks.

MILLAL?

Läänemere regiooni noorte esindajad osalesid BSSSC aastakonverentsil esmakordselt 2002. aastal Lillehammeris. Noored olid esindatud ka 2003. aastal toimunud aastakonverentsil Peterburis ja 2004. aastal Malmös. Tallinna linna esindaja on noortepoliitika töögrupi ametlik liige 2003. aastast. 2005. aastal toimus BSSSC 13. aastakonverents Szczecinis, Poolas. Konverentsi teemaks oli “Kasv, uuenduslikkus ja konkurentsivõime – Baltimere regiooni võtmevõimalused. Ühtekuuluvuspoliitika ja Lissaboni strateegia kui vahend Baltimere regionis”. Kõiki konverentsi teemasid käsitleti Lissaboni strateegia võtmes. Et kõikides käsitletud teemades oleks esindatud ka noorte arvamus, valis noortepoliitika töögrupp enda juures tegutseva võrgustiku liikmeks igast riigist ühe noorte esindaja ning kaks noorte esindajat juhatusse vaatlejaks. Koostati 2006. aasta tegevuskava regioonidevaheliseks koostööks noorsootöö valdkonnas.

MIS?

EUROOPA LIIDU PEALINNADE LIIDU KOOSTÖÖVÕRGUSTIK

Euroopa Liidu Pealinne Liit (*Union of the Capitals European Union – UCEU*) on Euroopa Liidu liikmesriikide pealinna ühendav rahvusvaheline mittetulunduslik organisatsioon (kontaktvõrgustik), mille asutasid 1961 Amsterdam, Bonn, Brüssel, Luxembourg, Pariis ja Rooma. Sinna kuuluvad kõikide Euroopa Liidu liikmesriikide pealinnad, Tallinn liitus võrgustikuga 2003. aastal.

MIDA?

Organisatsiooni eesmärkideks on luua ja hoida sidemeid Euroopa Liidu pealinnade vahel nii poliitilisel, admi-

nistratiivsel kui ka ametnike tasandil, mõjutada Euroopa pealinna puudutavat Euroopa Liidu linnapoliitikat ning vahetada kogemusi ja teavet linnaelu eri valdkondades.

MILLAL?

Võrgustiku tegevuste raames toimub igal aastal noortekonverents. Tallinna noorte delegatsioon osales sellisel konverentsil esmakordselt 2004. aastal Madridis, kus teemaks oli “Immigrantide integreerimise mudelid Euroopa linnades”. 2005. aastal toimus Budapestis noortekonverents “Noorte inimeste võimalused iseseisvaks eluks Euroopa Liidu maades – majanduslikud ja sotsiaalsed aspektid”, kus Euroopa linnanoored andsid ülevaate oma kodulinna noorte iseseisvasse ellu astumise võimalustest. Tallinnast osales konverentsil kaks noort ja üks noorsootöö valdkonnas tegutsev ametnik.

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Tallinna Spordi- ja Noorsooamet peab tähtsaks erinevatel tasanditel ja erinevates vormides loodud noorsootööalaseid rahvusvahelisi sidemeid – olgu noorsoovahetusi, noorsootöötajate koolitusi, noorsootöö arendust jms. Tallinn teeb noorsootöö valdkonnas koostööd Soome, Venemaa, Taani, Inglismaa, Rootsi, Hispaania, Kreeka, Austraalia jmt riigi omavalitsustega. Kõige tihedam on koostöö Helsingi Noorsooametiga, kellega on ühiseid ettevõtmisi olnud juba alates 1998. aastast ja Peterburi Noorsoopoliitika Komiteega alates 2002. aastast, 2005 kaasati ka Leningradi oblast. Esimesed kontaktid on loodud ka Lübecki Noorsooametiga. Tallinna Noorsootöö Keskus teeb koostööd Austraalia-Euroopa Assotsiatsiooniga VistOZ, mille raames vahendatakse Tallinna noortele informatsiooni Austraaliasse töölemineku võimalustest. 2005. aasta jooksul osaleti mitmes rahvusvahelises noorteprojektis. Neis olid hõivatud nii noored, noorsootöötajad kui ka noorsootöö suunajad. Tallinna Spordi- ja Noorsooamet korraldas Helsingi, Peterburi ja Leningradi oblasti noorsootöötajatele seminari teemal “Noorte liikuvus globaliseerunud Euroopas”. Tallinna Haridusamet viis läbi 5–21-aastaste laste ja noorte essee- ja kunstivõistluse “Euroopa koolis: olles muutuva Euroopa kodanik”, millele laekunud kunstitöödest pandi Õpetajate Majas üles näitus. Samuti said Tallinna koolinoored Tallinna Haridusameti vahendusel osaleda noorsookohtumistel Slovakkias ja Saksamaal ning käia õpilasvahetusprojekti kaudu Torinos. Ka Tallinna Noorsootöö Keskus tegutses rahvusvahelisel tasandil aktiivselt. Nii korraldas Tallinna noorte infokeskus noorsootöötajatele kaks koolitust – koostöö Eurodeskiga koolituse noorte osalusest ja noorelt noorele meetodi rakendamisest (Helsingis) ning koos Eesti Noor-

sootöö Keskusega noorte teavitamis- ja nõustamiskeskuste töötajate seminari. Tallinna Noorsootöö Keskuse ja Helsingi Noorsooameti koostöös viidi läbi koolitus noorte kaasamisest noorsootöösse. Samuti pakuti noorsootöötajatele praktilise õppe võimalusi Leonardo da Vinci programmi raames. 2005. aastal korraldati pikaajalise noorsoovahetuse COSMO raames noorsoovahetus Bonni, Helsingi, Tallinna ja Riia vahel.

Essu mõisas toimus noorsoovahetuse üritus Soome, Läti, Saksamaa ja Eesti noortele. Selle käigus tutvustati Eesti mõisaid, korraldati mõõgavõitlus, tehti tummfilme ning mängiti Rakvere linnuses rollimänge. Tallinna Noorsootöö Keskuse kaudu osalesid noored rahvusvahelistes projektides Türgis, Tšehhis, Poolas, Soomes, Hispaanias ja Kreekas. Eriti edukalt osaleti Euroopa Vabatahtliku Teenistuse programmis – Tallinnasse võeti vahetuse korras tööle kaks vabatahtlikku Prantsusmaalt ja Portugalist, meilt saadeti üheksa noort vabatahtlikku tööle Saksamaale, Austriasse, Iirimaa, Belgiasse, Rumeeniasse, Kreekasse ja Tšehhi. Rahvusvahelisi projekte korraldavad ka Tallinna noortekeskused, vabaajakeskused, koolid, huvimajad, spordi- ja noorteorganisatsioonid ning teised noortega tegelevad asutused. 2005. aasta projektid puudutasid peamiselt keskkonna-alast tegevust, noorte ühiskonnas osalemist ja Euroopa kultuuride tutvustamist. Näiteks viis noorteühendus “Nõmme 2000” läbi võrgustikuprojekti “Day In My Life” (“Päev minu elus”), mille raames korraldati Eesti, Soome, Ungari ja Inglismaa noorte fotokonkurss. Eesti, Venemaa, Valgevene ja Rootsi noorsoovahetuse ürituse “Engagement: say a word, act and realize” raames viidi läbi seminar “Noorte osalusvõimalused Sinu riigis”, korraldati kujutava kunsti, *performance*-i ja video töötoad, sportlike tegevustena harrastati kaljuronimist ja seiklusrada. Õpitut esitleti 12. augustil, rahvusvahelise noortepäeva üritustel.

MIS?

RAHVUSVAHELINE PRAKTIKAPROJEKT

“Õppimist ja koostööd väärtustades: parandame Eesti noorsootöötajate tööalaseid oskusi ja kompetentsi”

KES?

Tallinna Noorsootöö Keskus viis koostöös Eesti Leonardo Keskuse ja mitme välispartneriga aasta jooksul läbi kogu Eesti noorsootöö kontekstis innovaatilise projekti. Selle Euroopa Ühenduse poolt toetatud ettevõtmise käigus tõsteti noorsootöötajate tööalast kompetentsi, tutvuti noorsootöö uudsete lähenemistega ning vahetati informatsiooni edasiste koostööprojektide loomiseks.

KUIDAS?

Projekti käigus sai 2005. aastal Kreekas, Hispaanias ning Soomes välispraktika kogemuse kolm Tallinna Noorsootöö Keskuse töötajat, lisaks käis üks infotöötaja Hispaanias ja rahvusvaheliste projektide juht Prantsusmaal. Üheksa nädala pikkuse praktika käigus oli praktikantidel võimalus elada end välisriigi partnerorganisatsioonis tööalaselt sisse, arendada uusi projekte ja tegevusi ning tutvuda kohaliku kultuuriruumi ja inimestega.

MIS?

RAHVUSVAHELINE TREENINGPROJEKT

“Training Course On Basic Animation Tools For Practical Use”

KES?

Tallinna Noorsootöö Keskus korraldas programmi “Euroopa Noored” ja Hasartmängumaksu Nõukogu toetusel aprillikuus uue noorsootöö meetodi *street animation* rahvusvahelise koolituse.

Koolitusel osalesid noorsootöötajad kuuest Euroopa riigist – Eestist, Lätist, Leedust, Poolast, Soomest ja Rootsist. Koolitajateks olid rahvusvaheliselt tuntud treenerid Anita Silva (Portugalist) ja Jo Cleays (Belgiast) ning Tiia Kolm tsirkusestuudiost “Fox”.

KUIDAS?

Koolituse käigus õpiti looma noortega kontakte huvitavate tegevuste, näiteks näomaalingute ja õhupallikujundite tegemise, klounaadi ja žongleerimise kaudu. Koolituse käigus valminud kava kohaselt viidi 15. aprillil “Lasnamäe Centrumis” läbi poolteise tunni pikkune interaktiivne esitlus. Professionaalsed treenerid ning koolitusel osalenud noorsootöötajad õpetasid noortele, kuidas väänata

õhupalliloomi ning žongleerida, maa peal tehti langevarjutrikke ja mängiti mitmeid vahvaid mängu, soovijatele tehti põnevaid näomaalinguid.

See uudne ja senisest praktikast erinev meetod sobib kasutamiseks tänaval – kammitemata suhtlemine lõbustab noori, mistõttu jõuab selle meetodiga nendeni lihtsalt ja kiiresti. See on ka suurepärase viisi kontakti saavutamiseks erinevat keelt kõnelevate ja erinevast kultuuriruumist pärit noorte kohtumisel.

MIS?

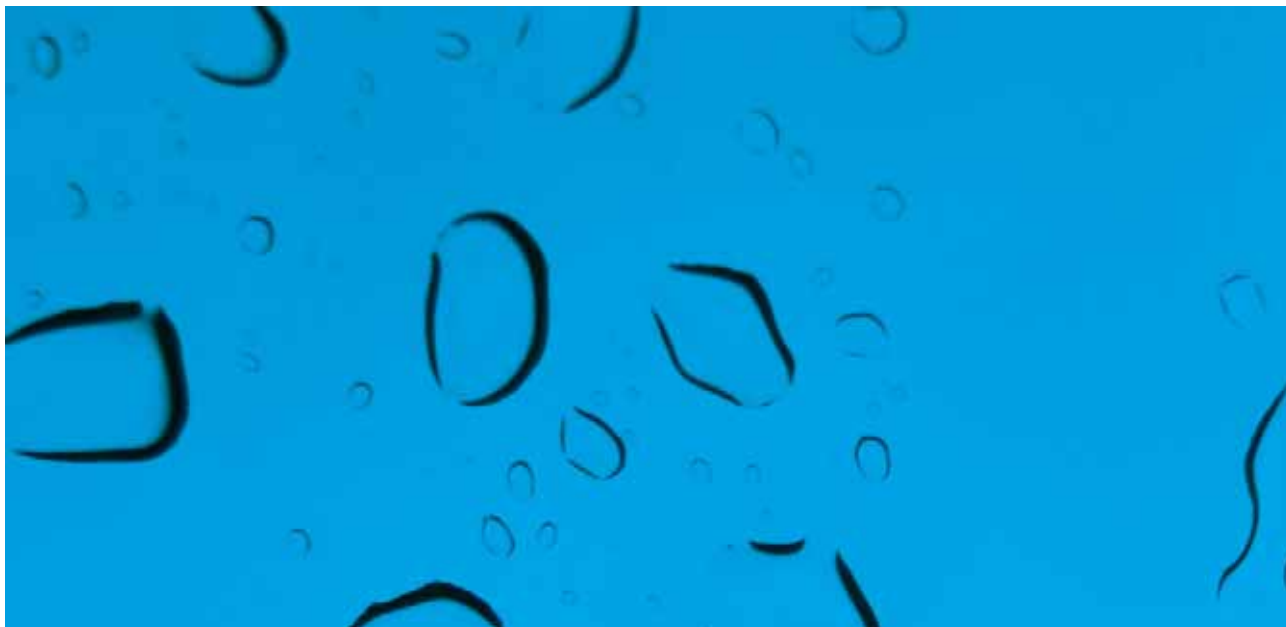
TALLINNA NKKÜ-NMKÜ ICCP PROGRAMM

KES?

ICCP (*International Camp Counselors Program*) on New Yorgi YMCA rahvusvahelise osakonna programm, millega Tallinna Noorte Naiste ja Noorte Meeste Kristliku Ühing liitus 1993. aastal ja see tegeleb noorte töökasvatusega.

KUIDAS?

ICCP programmi raames vahendatakse 19–30 aasta vanustele noortele, sh üliõpilastele tööd Ameerika Ühendriikide laste suvelaagrites. Laagrid algavad mai lõpus ning kestavad augusti lõpuni. Selles programmis osaleb iga aasta umbes 400 laagrit kõigist USA osariikidest ning ICCP programm on üks neljast suurimast, mis USA laagritesse kasvatajaid värbab. 1993–2004 sai USA laagrites tööd 299 noort.

ALLIKAD

Avatud noortekeskuste olukorra kaardistamise uuring. www.meis.ee/pictures/ANK_aruanne_MindPark_1710.pdf

Eesti Õpilasomavalitsuste Liit. www.escu.ee

Tallinna linnas enimkasutatavad noorsootöölased mõisted. www.tallinn.ee/est/g3361s24934

Tallinna noorte infokeskus. www.taninfo.ee

Tallinna Spordi- ja Noorsooamet. www.tallinn.ee/est/g26/

